

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

Bedreiging of rijkdom?

"Een nieuwe lente en een nieuw geluid", zo luidt de alom bekende eerste regel van het monumentale gedicht Mei van Herman Gorter. Na die eerste regel volgen er overigens nog vierduizenddriehonderdtweeënzeventig andere, maar wie kent die nog?

Dat dit eerste nummer van Randkrant uitgerekend verschijnt bij het begin van de lente is louter toeval. Het idee om specifiek voor de bewoners van de Vlaamse rand rond Brussel een informatiemagazine te maken, dateert al van vroeger. Het werd ondermeer als concrete aanbeveling opgenomen in het rapport *De Vlaamse rand rond Brussel; Bouwstenen voor een strategisch plan*, dat het studie bureau Mens en Ruimte na een uitvoerig onderzoek in 1995 opstelde in opdracht van Vlaams minister-president Luc Van den Brande.

Randkrant, waarvan u hier het eerste nummer in handen heeft, verschijnt vanaf nu maandelijks. Het blad wordt gedrukt in een oplage van 134.000 exemplaren en gratis huis aan huis verspreid in 33 gemeenten en/of deelgemeenten van de Vlaamse rand.

Zoals u ziet worden er op deze en de volgende pagina's geen ongevroegde producten en toestanden aanprezen. Voor velen onder u zal dat ongetwijfeld een verademing zijn, voor ons trouwens ook want het biedt ons de mogelijkheid om uit te pakken met een vormgeving die nu

eens niet wordt gedomineerd door automobielfabrikanten en drankgiganten.

Randkrant wordt volledig gefinancierd uit overheidssubsidies, te weten 13 miljoen BF van de Vlaamse regering en 7 miljoen BF van de provincie Vlaams-Brabant. Het magazine wordt uitgegeven door de pluralistische en partijpolitiek onafhankelijke vzw Informatie Vlaamse Rand. In de raad van bestuur van deze vzw zetelen geen politici, maar wel een aantal sociaal-cultureel en maatschappelijk geëngageerde inwoners uit de regio. Statutair is bepaald dat Randkrant een kritische benadering en controversiële onderwerpen niet uit de weg zal gaan. De vrees dat u vanaf heden ongevraagd een partijblad of een regionaal aangesel van het Staatsblad in uw brievenbus zult aantreffen is dus ongegrond.

VERVOLG OP PAG. 2

Openbaar vervoer:
lijdensweg

Figurandten
Celie Dehaene

De Brabantse School

De Vlaming
is op zijn best
als mens tussen
twee culturen.

Belegerde veste

Wat beoogt Randkrant en waarom presenteren wij dit initiatief als een nieuw geluid, veeleer dan als nieuwkomer in het stilaan overbevolkte mediawereldje?

Het magazine heeft op de eerste plaats tot doel om het Vlaamse karakter van het verspreidingsgebied te helpen ondersteunen. Dat doen we evenwel niet vanuit een egestelling -waarom zouden we- maar met de ramen open.

Iedereen die enigszins vertrouwd is met de Belgische geschiedenis, weet dat de kleine Vlaamse gemeenschap eeuwenlang strijd heeft moeten voeren voor de erkenning van haar identiteit en het verwerven van een aantal elementaire rechten. Dat heeft geleid tot de huidige situatie, waarin de Vlaamse cultuur als het ware bij wet beschermd is. Eerst was er de taalwetgeving en nadien zorgden de opeenvolgende staatshervormingen voor een bescherming van het cultuurgebied. Daardoor zijn cultuur en territorium in de Vlaamse context onlosmakelijk met elkaar verbonden geraakt.

Een deel van dat cultuurgebied, met name de gemeenten waarin Randkrant verspreid wordt, moet al decennia lang weerstaan aan een niet aflatende verfransingsdruk. Die druk wordt sinds de zestiger jaren nog versterkt door de toeneemende internationalisering in en rond Brussel. Gemeenten als Tervuren, Kraainem en Overijse tellen meer dan 20% buitenlanders onder hun inwoners en elders schommelt dat aantal niet zelden tussen 10% à 20%.

Zo'n massale inwijking zorgt natuurlijk voor een aantal samenlevingsproblemen, maar die worden niet opgelost met het leggen van zandzakjes of het uitroepen van de Vlaamse rand tot belegerde veste. In een toespraak ter gelegenheid van

een studiedag over de wijze waarop het best bruggen kunnen worden geslagen naar de buitenlanders in de regio, beklemtoonde gouverneur Lodewijk De Witte dat niet alleen de economie internationaler wordt, maar heel het maatschappelijk leven. Hij verbond daaraan de bedenking dat de jongeren, die zich hoe langer hoe meer thuisvoelen in heel de wereld, het ons nooit zouden vergeven als wij de kans die we hebben om internationaal een rol te spelen, zouden verknoeien door ons te gaan isoleren en verschansen.

Doorgangsgebied

Randkrant wil de mogelijk nefaste gevolgen van de internationalisering voor de Vlaamse rand niet verdoezelen of minimaliseren. Tegelijk wil dit blad echter ook de baten van die onontkoombare internationalisering, die zich zowel bij ons als elders voordoet, in de verf zetten.

Dat uitgangspunt ligt ook aan de basis van het strategisch plan dat door de Vlaamse regering wordt gehanteerd als beleidsinstrument. Enerzijds moet er de garantie zijn dat de Vlaamse cultuur in de rand zich verder kan ontwikkelen. Anderzijds mag men zich niet afsluiten van de wereld, maar moet een open houding worden aangenomen tegenover vreemde culturen. Openheid naar vreemde culturen draagt immers onmiskenbaar bij tot de verdere ontwikkeling van de eigen cultuur. Die opstelling sluit overigens aan bij het historische gegeven dat Vlaanderen vanouds een doorgangsgebied is geweest tussen de Latijnse en Germaanse culturen en dat het daaruit zijn kracht, zijn rijkdom en zijn genialiteit heeft geput. Of om het met de woorden van auteur Stefan Hertmans te zeggen: "De Vlaming is op zijn best als mens tussen twee culturen, dat is zijn identiteit, als een soort mesties van het Noorden, met tegenstrijdige en paradoxale kenmerken, een grote beweeglijkheid en een potentiële rijkdom die voortkomt uit het feit dat hij nooit een veilig nationaal gevoel heeft kunnen koesteren."

FOTO: PATRICK DE SIECHLARE

What's this in my letterbox?

Randkrant is a monthly magazine which doesn't shy away from controversial topics. It is printed in an edition of 134.000 copies and distributed free door-to-door in 33 communities along the Flemish border with Brussels. Randkrant is designed to support the Flemish character of the border area. We do so not from a hedgehog position -after all, why should we?- but with wide open windows. For example, while the journal does wish to raise the possibly negative consequences for the Flemish border of increasing internationalisation, it doesn't want to lose sight of the benefits which this trend also brings. Naturally, openness to foreign cultures indisputably contributes to the further development of one's own. This attitude is based on the historical fact that Flanders has for centuries been a vital point of intersection between the Latin and Germanic cultures, a position from which it has drawn its strength, wealth and brilliance. Therefore, Randkrant welcomes its readers with open arms - including those who speak other languages, which is why we provide the most important articles with a short translation. In the following pages, Randkrant wishes to inform you (in what we hope is an inviting manner) about the many things going on along the border, help interpret the unavoidable social problems, and point out the range of cultural possibilities which are offered in the immediate vicinity, all with the goal of achieving greater solidarity and mutual respect.

tributed free door-to-door in 33 communities along the Flemish border with Brussels. Randkrant is designed to support the Flemish character of the border area. We do so not from a hedgehog position -after all, why should we?- but with wide open windows. For example, while the journal does wish to raise the possibly negative consequences for the Flemish border of increasing internationalisation, it doesn't want to lose sight of the benefits which this trend also brings. Naturally, openness to foreign cultures indisputably contributes to the further development of one's own. This attitude is based on the historical fact that Flanders has for centuries been a vital point of intersection between the Latin and Germanic cultures, a position from which it has drawn its strength, wealth and brilliance. Therefore, Randkrant welcomes its readers with open arms - including those who speak other languages, which is why we provide the most important articles with a short translation. In the following pages, Randkrant wishes to inform you (in what we hope is an inviting manner) about the many things going on along the border, help interpret the unavoidable social problems, and point out the range of cultural possibilities which are offered in the immediate vicinity, all with the goal of achieving greater solidarity and mutual respect.

Wederzijds respect

Vanuit dit perspectief is het niet meer dan vanzelfsprekend dat Randkrant zich open opstelt, ook naar anderstaligen. In de vierduizenddriehonderdtweeënzeventig (en nog veel meer) regels die gaan volgen -en die u hopelijk niet ongelezen laat- wil Randkrant op een aantrekkelijke manier informeren over het vele dat leeft in de rand, duiding geven bij de onvermijdelijke samenlevingsproblemen, wijzen op de waar- er van culturele mogelijkheden in de directe omgeving en daarbuiten, om zo te komen tot meer saamhorigheid en een geest van wederzijds respect.

Henry Coenjaarts

FOTO: JOS VERHOOGEN

En u die dacht dat Brabant alleen maar bekende trekpaarden heeft * Chipolini hierboven is goed voor 1400 kilo stier en kreeg daarmee moeiteloos de jury plat op een internationaal kampioenschap in Doornik * Chipolini uit Humbeek is geen familie van wielrenner Chipolini * In het peloton wegen de Italianen zwaarder * Wij in de wei * Alhoewel * Patricia Ceyssens (VLD) vindt dat door het nieuwe ruimtelijk structuurplan alleen de zeer-

GEVONDEN VOORWERPEN

gegoeden nog op het platteland kunnen bouwen * Met uitzicht op Chipolini tussen de koeien * Jonge gezinnen

blijven van dit schouwspel verstoken omdat ze de schaarse bouwgrond niet kunnen betalen * Patricia vraagt een studie over de sociale gevolgen van het ontberen van wei voor het gezin * Intussen noemt partijgenoot Jaak Gabriëls al dat prijzige gestudeer 'ondemocratische lapzwanzerij' * Onmin tussen Patricia en Jaak * Niet zo in huize Maricq * De Kraainemse burgervader (67) hangt dit jaar zijn sjerp aan de haak om meer aandacht aan zijn vrouw te gaan besteden * Kir,kir * Daarnaast berekende hij dat het hem geld gaat kosten als hij zijn pensioen opneemt en tegelijk burgemeester blijft * Eigen beurs eerst * Gelukkig voor Maricq stijgt de waterprijs in Vlaams-Brabant niet * Kan hij met zijn echtgenote eens gezellig gaan tafelen in de pas door Pamela Anderson geopende Pizzahut in Drogenbos * Drogenbos even Baywatch koningin der badsteden * Ze, aldus een nauwgezet verslaggever, is kleiner en fijner dan je op tv zou vermoeden, behalve haar boezem natuurlijk * Chi, Chi, Chipolini als het ware dus.

Openbaar vervoer 4

Vindt de autoloze randbewoner die naar een andere randgemeente wil een tram, een trein of een bus?

En waarom gaat die dan meestal eerst naar Brussel? Het openbaar vervoer rond de hoofdstad kritisch doorgelicht.

Actieplan voor de Vlaamse rand rond Brussel 8

Figurandten 10

Celie Verbeke en haar echtgenoot Jean-Luc Dehaene wonen al 28 jaar in Vilvoorde. Een gesprek met de vrouw van de premier die haar hart heeft verpand aan de groene stad nabij de Grote Ring.

Kamagurka 12

De Brabantse school 13

De wortels van het hedendaagse theater liggen in Gaasbeek...

Circus Ronaldo in Strombeek 16

Friends of Flanders 19

EN OOK NOG

VAN ASSE TOT ZAVENTEM 6 • APRIL IN DE RAND 14

ZONDER OMWEGEN 18 • RESTAURANDT 20

VAN TUINEN EN HUIZEN 22 • GASTENBOEK 24

COLOFON

Randkrant verschijnt maandelijks op 134.000 exemplaren en is een initiatief van vzw Informatie Vlaamse Rand.

Hoofdredactie: Henry Coenjaarts

Eindredactie en secretariaat: Gerda Bossier

Vormgeving: Mega.L.Una, Brussel

Druk: A. De Cuyper-Robberecht, Zele

REDACTIEADRES:

Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel,

tel 02 460 45 12, fax 02 460 32 67

Verantwoordelijke uitgever: Henry Coenjaarts,

Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel.

OPENBAAR VERVOER

Alle wegen leiden eerst naar Brussel

Vindt iemand zonder wagen of (motor)fiets die van de ene randgemeente naar de andere wil een tram, een bus of een trein? En waarom gaat die dan meestal eerst naar Brussel? Een intenser, minder centralistisch openbaar vervoer is dringend nodig in de rand. Het moet ongeveer vijf voor twaalf zijn, nu het Structuurplan voor Vlaanderen wordt ingevuld.

De hoofdstad telt maar liefst drie betonnen ringen, overal doormidden gesneden door nog meer betonnen hoofd- en zijwegen. Met de auto kun je Brussel bijgevolg altijd mijden als je in de rand wil verplaatsen. Het siert de hoofdstad, zo'n spinneweb van wegen, maar

met de randbewoners en hun mobiliteitsproblemen wordt al te weinig rekening gehouden. Veelal kunnen inwoners van de ene randgemeente de andere randgemeente slechts bereiken als ze via Brussel sporen of trammen. Dat betekent tijdverlies en ergernis, maar ook vanuit economisch en verkeers-technisch standpunt is de 'omweg' via Brussel niet verantwoord. De hoofdstad is al overbelast genoeg, zonder dat ze nog eens het 'randverkeer' moet verwerken.

Onrendabel

Mobiliteit in de rand is vooral een aangelegenheid van het Brussels Gewest. Blijkt dat daar gedacht wordt aan de verbetering van de transversale mobiliteit door de rand. Dwars door de rand dus, zonder nieuwe infrastructuur, maar met een bereik van 30 km. Het treinnet zou worden hervormd tot een expressnet, bussen zouden intenser worden ingezet. Deze voorstellen klinken veelbelovend, maar zijn niet nieuw en wachten al jaren op concrete invulling. Misschien omdat een Franstalige minister van het Brussels Gewest bevoegd is voor deze Vlaamse aangelegenheid?

Al jaren groeit het besef dat het openbaar vervoer misschien niet rendabel is (of moet zijn) maar dat het heel wat voordelen biedt tegenover het wegverkeer. Er wordt een massa belastinggeld geïnvesteerd in auto- en secundaire we-

gen, verlichting en verkeersveiligheid terwijl het wegverkeer veel meer vervuult en veel meer ongevallen veroorzaakt dan het openbaar vervoer. Het is dus geen slechte zaak dat er jaarlijks om en bij de 30 miljard belastinggeld naar de NMBS gaat, zodat u en ik het treinkaartje nog kunnen betalen. Een Europese Richtlijn verplicht de spoorwegmaatschappijen overigens een aantal basisdiensten aan te bieden, waarbij de tarieven niet volgens het winstbeginsel mogen worden vastgelegd.

Bus contra trein

Op het geplande expressnet, dat de lijn Vilvoorde-Huizingen (lijn 26) en de lijn naar Aalst via Jette omvat, zullen er in de toekomst meer treinen rijden. Nu valt het treinverkeer op lijn 26 na acht uur 's avonds stil en ook op de lijn Aalst-Jette zijn er na 22 uur geen treinen meer; een dienstregeling die de forensen van de het Brussels Gewest op het lijf geschreven leek. Dit expressnet kan in de toekomst pas een oplossing bieden voor de rand als ook de busverbindingen

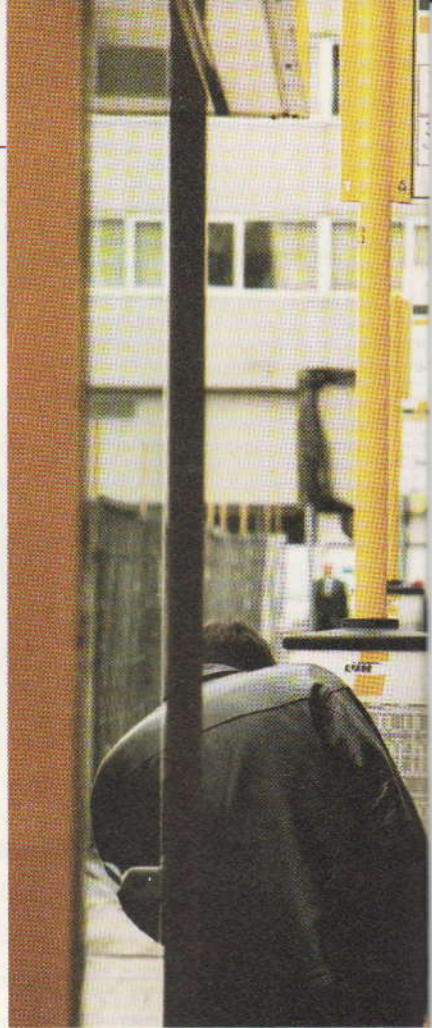

FOTO: S. PATRICK DE SCHILLARE

CCN		
108	110	
358		20

Hoe auto-mobiel?

Hoewel Vlaanderen met zijn wagenpark van 2.522.990 personenauto's - dat zijn 41 personenwagens per 100 Vlamingen - mee aan de top staat in de Europese Unie, blijkt dat er nog heel wat mensen aangewezen zijn op het openbaar vervoer.

Ongeveer 385.000 gezinnen in Vlaanderen (17%) hebben geen auto; hiervan zijn er ongeveer 240.000 eenpersoonsgezinnen (gepensioneerden, jonge mensen die alleen wonen). De gezinsgrootte is waarschijnlijk slechts een beperkte, of misschien zelfs geen oorzakelijke factor in het autobezit. Financiële draagkracht lijkt veeleer doorslaggevend te zijn, want het blijkt dat er maar weinig gezinnen zijn met een netto gezinsinkomen onder 40.000 BF die over een auto beschikken.

Door de sterke toename van het aantal personenwagens in Vlaanderen slibben onze wegen langzaam maar zeker dicht. Toch zorgt die congestie niet echt voor een intenser gebruik van het openbaar vervoer. In 1995 vervoerde De Lijn 218,7 miljoen reizigers over 116,9 miljoen kilometer. In vergelijking met de periode 1990-1995 toen er sprake was van een voortdurende stijging van het reizigersaantal, is er in 1995 voor het eerst sprake van een daling. Het aantal door De Lijn afgelegde kilometers daalt al sinds 1992. Het openbaar vervoernet van de maatschappij strekt zich uit over 13.699 km. Het is verdeeld over 378 buslijnen, 14 tramlijnen en 1 trolleybuslijn die samen meer dan 30.000 Vlaamse stopplaatsen aandoen.

Bij de NMBS blijft het aantal vervoerde reizigers sinds 1986 min of meer stabiel met zo'n 83 miljoen treinritten in Vlaanderen.

Bron: Vlaamse Regionale Indicatoren 1996

worden verbeterd. Lijn 26 bijvoorbeeld, bedient Vilvoorde, Haren, Huizingen, Beersel, Moensberg en Sint-Job, maar alle gemeenten tussen Haren en Sint-Job vallen eruit. Vervolgens is er de lijn naar Nijvel en enkele stoptreinen die Linkebeek bedienen. Vanuit Huizingen biedt De Lijn thans drie buslijnen aan die verder de rand intrekken en ook vanuit Moensberg (twee lijnen) en het station Meiser (vijf lijnen) wordt de rand per bus verkend. Blijft het hele stuk van de rand ten noorden van Brussel. Vanuit Sint-Agatha-Berchem legt De Lijn twee bussen in naar de rand, vanuit Jette geen enkele maar vanuit Bockstael maar liefst negen. Betere afspraken tussen de NMBS en De Lijn zijn noodzakelijk voor een meer evenredig verdeelde bus- en treinservice, want alternatieven zoals belbussen en taxicheques blijven voorlopig pure utopie.

Door Brussel

De ontsluiting van de rand is verder niet gebaat met de Noord-Zuidverbinding door Brussel. In tegenstelling tot de meeste mega-

steden, waar er 'kopstations' bestaan (zoals Antwerpen-Centraal), heeft de prestigieuze Noord-Zuidverbinding niet alleen de binnenstad opengereten, maar staat ze ook de ontwikkeling van het openbaar vervoer rondom Brussel in de weg.

Intussen houden verkeerssociologen onvoldoende rekening met de aanhoudende emigratie van vooral Vlamingen uit Brussel naar de randgemeenten, een factor die pleit voor een betere exploitatie van het openbaar vervoer in de periferie. Toch blijft in deze aangelegenheid uitgerekend de Vlaamse overheid aan de kant staan. Zijn het slechte ervaringen uit het verleden die de Vlaamse overheid de boot doen afhouden? Toen de tramlijn Brussel-Vilvoorde (lijn 52) aan herstelling toe was, diende de MIVB het stuk binnen het Brussels Gewest voor haar rekening te nemen en het Vlaams Gewest het gedeelte tot in Vilvoorde. Het is nooit tot een akkoord gekomen en de tram rijdt niet meer...

De bevolking in de rand maakt deel uit van de Vlaamse Gemeenschap. Zoals het openbaar vervoer er thans bij ligt, is die bevolking verplicht een auto-mobiele gemeenschap. Het is haast-je-rep-je geblazen om voor acht uur de laatste trein of bus te halen. Wie een evenement in een Cultureel Centrum van de rand wil meepikken en geen auto heeft, blijft dus thuis.

Marc Janse

Tous les chemins mènent... d'abord à Bruxelles

Souvent, les habitants d'une commune périphérique sont obligés de transiter par Bruxelles pour gagner en train ou en tram une autre commune du 'rand'. Outre la perte de temps et l'irritation qui en résultent, ce 'détour' par Bruxelles constitue également une aberration en termes économiques et de techniques de transport. La capitale n'est déjà que trop saturée, sans qu'il y ait besoin de lui confier de surcroît l'exploitation du trafic périphérique. Différents projets sont en oeuvre en vue de réformer le réseau ferroviaire pour en faire un réseau express, et le renforcement du réseau d'autobus est également à l'ordre du jour. Ces propositions, pour prometteuses qu'elles paraissent, ne sont pas nouvelles, et leur concrétisation se fait attendre depuis des années déjà. En tout état de cause, il est indispensable d'améliorer la collaboration entre la SNCB et De Lijn afin de répartir de manière plus équilibrée les services de train et d'autobus.

Dans l'état actuel des transports, la population de la périphérie n'a d'autre choix que l'automobile. Quiconque souhaite assister à une manifestation dans un Centre Culturel de la périphérie et ne possède pas de voiture est contraint de rester chez soi.

VAN ASSE TOT ZAVENTEM

BEERSEL

Actief tewerkstellingsbeleid

Expert Components nv start met een assemblagefabriek van autocomponenten in Hui-zingen. Daardoor komen er in de Zennevallei 100 jobs bij voor hoofdzakelijk lagerge-schoold personeel. Tegelijk beslist Compin Benelux, een fabrikant van zetels voor treinstellen, niet naar Wallonië te verhuizen en blijven daar 120 jobs behouden. Compin moest hoge huurgelden beta-len voor een veel te groot fabriekspand. Een deel van de loodsen zal nu worden inge-nomen door Expert Compo-nents, dat nauw met Volkswa-gen samenwerkt.

De oplossing werd uitgedok-

terd door burgemeester Hugo Casaer, schepen Hugo Partous en de ministers Herman en Eric Van Rompuy. "Een mooie zaak voor de Zennevallei", zegt Patrick De Vos van de Kamer van Koophandel van Halle-Vilvoorde. "Vlaams-Bra-bant scoort goed op econo-misch vlak. Maar dat is niet zo voor de Zennevallei. Er is ove-rigens een groot tekort aan industriegronden in de hele rand. Misschien lost het nieu-we structuurplan iets op. Maar dat veronderstelt dan weer een belangrijke mentaliteits-wijziging."

MT

DILBEEK

Big Mac offensief

FOTO: RITA DANIELS

Sinds Ray Crock, de Ameri-kaan met de knapperige naam, in 1955 zijn eerste hamburgertent opende, stampte McDonalds zowat overal ter wereld nieuwe fastfoodrestaurants uit de grond. De keten telt vandaag meer dan 20.000 vestigingen in 101 landen.

In '78 strijkt de fastfoodgi-gant voor het eerst in ons land neer, tegenover de Beurs van Brussel. Sindsdien zijn er almaar meer tempels bijgeko-men waar de Big Mac en de

Big Bacon als goden worden aanbeden op een met sla en augurken versierd bedje. De Rand wordt pas in 1991 bediend en die smakelijke primeur is voor Overijse. Eind '95 zet McDonalds een heus Blitz-offensief in en overrom-pelt in één jaar tijd Halle, Kampenhout en Asse. Zellik en Meise boden weerstand en momenteel doet Dilbeek verwoede pogingen om de ongewenste indringer aan de gemeentegrenzen tegen te houden. Of het kan blijven opboksen tegen het culinaire imperialisme van de ham-burgergigant, valt nog af te wachten. De ervaring leert dat bezwaarschriften en negatieve adviezen vaak weinig uithalen tegen Big Mac. De Ameri-kaanse hamburgerketen zet zijn opmars wellicht onge-stoord verder. Steeven we niet al te nadrukkelijk af op een groene rand met een ran-zig randje?

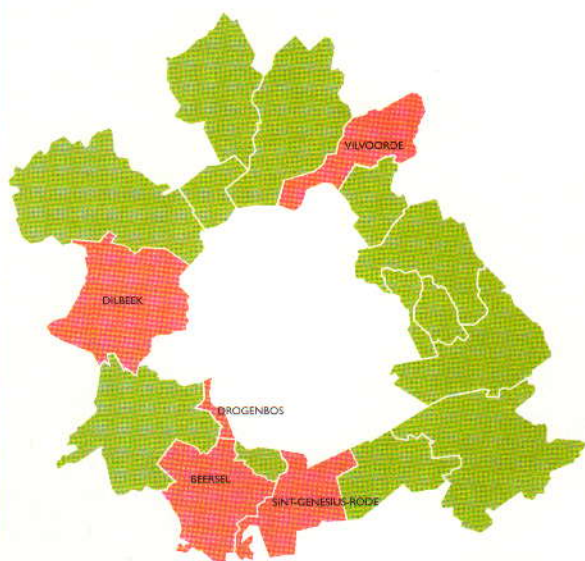
WS

DROGENBOS

Hogere wedde en/of taalpremie

Gerommel rond de taalpremie dreigt roet in het eten te gooien van minister Leo Pee-ters die de tweetaligheidspre-mies van de ambtenaren in De Zes globaal wil regelen. Drogenbos was de eerste faci-liteitengemeente die nietsver-moedend het nieuwe ambte-narenstatuut toepaste. De ver-bazing bij het personeel was groot toen de ontvanger de taalpremie niet meer uitbe-taalde. Hij volgde nochtans de

letter van het nieuwe statuut. Daarin staat dat ambtenaren voortaan een hogere wedde krijgen, maar alle toelagen verliezen die niet bij wet of KB zijn geregeld. En de 25 jaar oude taalpremie is er zo één. Uit protest weigerden de dertig personeelsleden de faci-liteiten nog langer toe te pas-sen. Niet uit communautaire, maar uit financiële overwegin-gen, want zonder premie weegt hun loonzakje al gauw

Steeds welkom

Uw suggesties, opmerkingen of commentaar zijn welkom bij:

**Randkrant - redactie
Kaasmarkt 75
B-1780 Wemmel**

een paar duizend frank lichter. Minister Peeters toonde begrip voor de situatie in Drogenbos en garandeerde een weddewaarborg. Het gemeentepersoneel kan nu kiezen tussen het oude statuut met behoud van de premie of een hogere wedde maar dan zonder taalvergoeding. "Onvoldoende", vond de gemeenteraad en ze besliste

om de taalpremie toch weer uit te betalen. En mocht dit volgens de nieuwe CAO onwettig zijn, dan stapt de gemeente naar de rechter. Afwachten dus welke oplossing er voor Drogenbos uit de bus komt. Die zal immers bepalend zijn voor het ambtenarenstatuut in alle faciliteitengemeenten.
WS

SINT-GENESIUS-RODE

Zenuwcentrum werkt op zenuwen

Het Gordelsecretariaat bevindt zich in de Dorpsstraat van Rode. Tenminste voorlopig nog ...

Eind 1996 liep de huurovereenkomst met BLOSO af en de gemeenteraad besliste om die niet te verlengen. "Te weinig opbrengsten", klonk het bij de Franstalige meerderheid. "Niet erg sportief", vindt de Vlaamse minderheid, "want BLOSO was bereid om een hogere huurprijs te betalen." Dat voorstel werd door burgemeester Delacroix-Rolin echter lachend van de hand gewezen. "Het Gordelsecretariaat werkt de Franstaligen al langer op de zenuwen", vertelt schepen Anne Sobrie. "Ze pikken het niet dat het boegbeeld van de Vlaamse aanwezigheid hier

pal in de dorpskern ligt." Het zenuwcentrum van de grootste familiale sportmanifestatie in de rand moet dus verhuizen. BLOSO is nu op zoek naar een ander onderkomen in Rode-dorp. Of het kopen of huren wordt, valt nog te bekijken, maar aan uitwijken naar een andere gemeente denkt het alvast niet. Het gemeentebestuur heeft de huurovereenkomst intussen wel verlengd tot eind april. Zolang kan BLOSO nog in de Dorpsstraat blijven. Maar dan is het oprakken geblazen, want de gemeentelijke "faciliteiten" van Rode blijken ironisch genoeg niet voor BLOSO bestemd.
WS

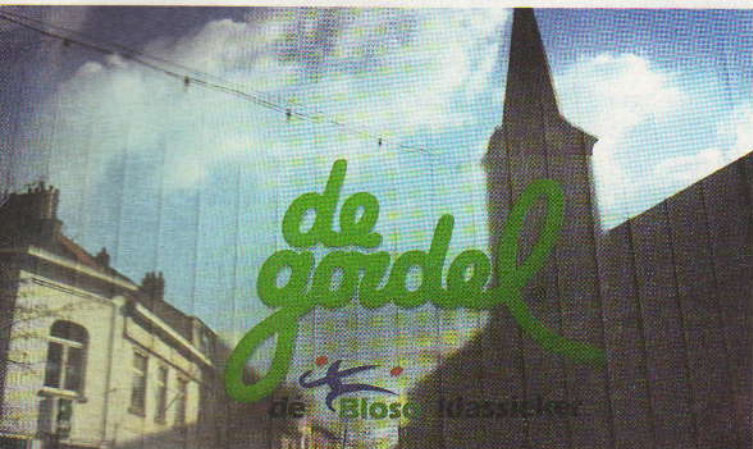

FOTO: RITA DANIELS

Waterprijzen stijgen niet

Klanten van de Intercommunale voor Waterbedeling in Vlaams-Brabant (IWVB) hoeven niet langer bevreesd te zijn voor peperdure waterrekeningen. Het waterbudget van de gemiddelde verbruiker blijft stabiel. Door ook de bedrijven water voor huishoudelijk gebruik toe te kennen, komt de gemiddelde waterprijs op 88,5 BF per kubieke meter. Alleen wie kwistig met water omspringt, krijgt in de toekomst een hogere rekening in de bus. Het nieuwe tarief kreeg op 24 februari groen licht van de IWVB, maar moet wel nog ter goedkeuring naar de prijzencommissie van Economische Zaken. De mogelijke stijging van de waterprijzen was het gevolg van een maatregel van de Vlaamse overheid, die de intercommunales verplichtte de eerste 15 kubieke meter per gezinslid gratis aan te bieden. Omdat de waterbedeling voor de IWVB wel even duur blijft, zag de intercommunale zich verplicht haar al relatief dure waterprijs nog te verhogen.

MT

VILVOORDE

Brug der zuchten

Met een brief aan de nv Zee-kanaal bond de Vilvoordse burgemeester Willy Cortois de kat de bel aan: "Het bewegingsmechanisme van de kanaalbrug is dringend aan vervanging toe. De brug vormt het sluitstuk van een zeer druk bereden gewestelijke weg met 33.000 bewegingen op werkdagen." Defecten aan de brug leverden in de maand januari enkele chaotische verkeerssituaties op. "Wanneer de brug geblokkeerd is, zoekt iedereen een vluchtweg via de Verbrande Brug of de Budabrug", zeggen misnoegde ambulanciers. "We verliezen daardoor kostbare minuten, net zoals onze collega's van de brandweer. Als de brug geblokkeerd is, duurt het uren voor het drukke verkeer in de binnenstad weer normaal verloopt." Ook de inwoners van de andere Ringgemeenten ondervinden overlast. Ze kampen met drukker verkeer op de Brusselse Ring, omdat de automobilisten niet langer gebruik maken van de bin-

nenwegen. Zelfs de buschauffeurs van De Lijn klagen erover, want zij moeten alternatieve routes volgen om hun tijdschema te halen. De problemen zijn nog niet van de baan, want de reparatiekosten worden op 70 miljoen BF geschat. Het stadsbestuur van Vilvoorde vindt overigens dat de Vlaamse minister van Openbare Werken deze som moet ophoesten.
NS

FOTO: RITA DANIELS

Huis met veel kamers

In juni 1996 keurde de Vlaamse regering het Actieplan voor de Vlaamse rand rond Brussel goed. Dit plan moet het Nederlandstalige karakter van de rand vrijwaren tegenover de dreigende verfransing en de internationalisering van de regio. Het Actieplan steunt op het rapport dat Mens en Ruimte in opdracht van de Vlaamse regering opstelde. Het kreeg meteen zijn weerslag in de regeringsverklaring van de huidige Vlaamse regering toen die in juni 1995 aantrad. "De gemeenten in Vlaams-Brabant met een anderstalige minderheid maken integraal deel uit van het Nederlandse taalgebied en het territorialiteitsbeginsel is onaantastbaar", zegt het regeerakkoord. Daarnaast is er sprake van "een grote openheid naar de buitenlanders toe, weliswaar gesteund op

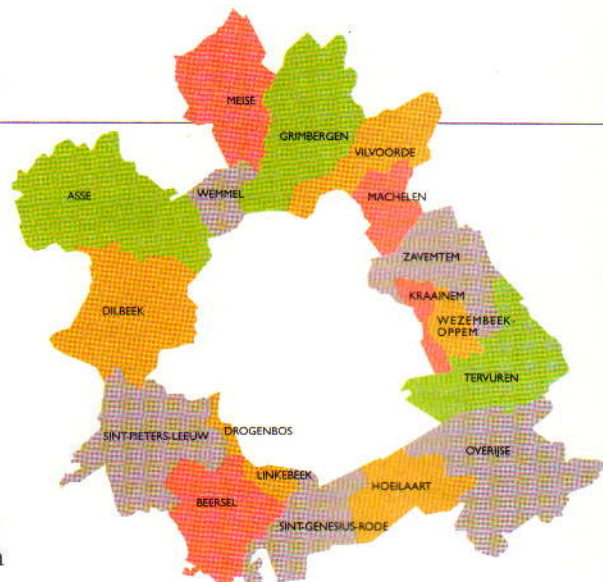
Willkommen, bienvenue, welcome

Het Actieplan is een huis met vele kamers. Het wil oog hebben voor de ondersteuning van het plaatselijke Nederlandstalige culturele werk en verenigingsleven. Daartoe werd de vzw De Rand opgericht. Ze is belast met het beheer van de vijf bestaande Culturele Centra van de Vlaamse Gemeenschap (De Zandloper in Wemmel, De Bosuil in Jezus-Eik, De Moelie in Linkebeek, De Lijsterbes in Kraainem en De Kam in Wezembeek-Oppem). Aan dit snoer wordt dit jaar nog De Boesdaelhoeve in Sint-Genesius-Rode toegevoegd, die het zenuwcentrum van de Vlaamse aanwezigheid in de rand moet worden. Om de culturele centra in de faciliteitengemeenten meer armslag te

geven, worden ze omgevormd tot Gemeenschapscentra. De belangrijkste opdracht van deze Gemeenschapscentra blijft het socio-culturele werk, maar er komen nieuwe taken

bij: een informatie- en documentatiefunctie (bijvoorbeeld voor wooninfo) met beperkte ombudsdienst; het signaleren van eventuele inbreuken op de taalwetgeving en dies meer. Erg belangrijk wordt

de integratie van anderstaligen, inwijkelingen en vreemdelingen. Goede informatie (Randkrant is een concrete ent) en beeldvorming spelen daarbij een cruciale rol, net zoals extra stimuli voor het plaatselijke verenigingsleven

Er wonen 436.900 mensen in de rand, van wie een kleine 40.000 (9,13%) buitenlanders.

en een actief onthaalbeleid. Bij dat laatste hoort ondermeer een meertalige brochure vol praktische informatie, waarbij ondubbelzinnig het Vlaamse karakter van de streek wordt onderlijnd. Voor de integratie van vreemdelingen en anderstaligen ziet het Actieplan ook een sleutelrol weggelegd bij het basisonderwijs en de volwassenenvorming, maar nooit ten koste van de Vlaamse identiteit. Verder is er actieve aandacht voor welzijn en gezondheid, ruimtelijke ordening, huisvesting en grondbeleid of werkgelegenheid, economie en vorming. Stof genoeg...

Johan Cuppens

Plan d'action

Le gouvernement flamand a approuvé, en juin 1996, le "Plan d'action pour la périphérie flamande de Bruxelles". Ce plan, qui a pour vocation de favoriser les réalisations culturelles et la vie associative néerlandophones, s'articule autour de 6 centres communautaires de la périphérie. Outre leur action culturelle, ils s'emploieront à encourager une meilleure intégration des non-néerlandophones et des étrangers. La qualité de l'information et l'image proposée revêtira à cet égard une importance cruciale. Un accent particulier sera mis sur la vie associative et une politique d'accueil active. Ce dernier volet implique notamment une brochure en plusieurs langues proposant nombre d'informations pratiques, qui souligneront clairement le caractère flamand de la région. Le plan prévoit de réserver à l'intégration des étrangers et des non-néerlandophones un rôle essentiel.

FOTO'S: RITA DANIELS

De Boesdaelhoeve

een versterkte Vlaamse identiteit." Verder ziet het Actieplan in de splitsing van de provincie Brabant een extra troef. Het opent perspectieven voor meer samenwerking met het provinciale niveau om het Nederlandstalige karakter van de streek te vrijwaren.

Wordt het een Brusselse of blijft het een Vlaamse rand?

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

Tot 28 februari kon overal in Vlaanderen bezwaar worden aangetekend tegen het ontwerp Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV). Het ontwerp heeft in grote delen van de rand voor hevige beroering gezorgd. Ook overkoepelende Vlaamse verenigingen luidden de alarmbel. Het Davidsfonds merkte bitter op dat we met het RSV "voor le très grand Bruxelles staan waarop de Brusselse francofonie zelfs in haar stoutste expansiedromen nooit had durven hopen." Ook politieke partijen en de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen kozen min of meer bekommerd stelling. De wrevel, of liever boosheid, zoniet woede, houdt direct verband met de indeling van (grote stukken van) de rand bij het grootstedelijk gebied Brussel. Dit bestaat uit delen van de gemeenten Beersel, Dilbeek, Drogenbos, Grimbergen, Kraainem, Linkebeek, Machelen, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw, Tervuren, Vilvoorde, Wemmel, Wezembeek-Oppem en Zaventem. Om institutionele redenen valt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest buiten het bestek van het plan. Toch merkt het vijfhonderd

bladzijden dikke document voor het openbaar onderzoek op: "Aangezien echter de Vlaamse rand rond Brussel een belangrijk deel is van dit grootstedelijke gebied, wordt het als een afzonderlijke entiteit beschouwd."

Inwoners en waarnemers hebben zo hun bedenkingen bij de manier waarop het begrip "afzonderlijke entiteit" wordt ingevuld. Andere principes stuiten op minder verzet, maar doen de vraag rijzen of de politici straks ook de moed en/of de bevoegdheid zullen hebben om de uitgangspunten daadwerkelijk uit te voeren. Zo hanteert het ontwerp RSV "het niet-afwentelingsprincipe van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op de Vlaamse rand rond Brussel" als uitgangspunt. "Dat vinden wij een fantastische zin. Daar dromen wij al jaren van!", merkte Piet Rosijn op tijdens een provinciale voorlichtingsvergadering voor Vlaams-Brabant die onlangs in Leuven werd gehouden. Rosijn is lid van het Dilbeekse Comité Structuurplan dat tegen het ontwerp ageert. Het is de ervaring van de voorbije jaren die hem pessimistisch stemt.

Nu de bezwaarschriften binnen zijn, starten de procedures die moeten leiden tot een definitief Structuurplan Vlaanderen. Het blijft intussen afwachten of de Vlaamse overheid bereid zal zijn gevolg te geven aan de opmerkingen die over de rand werden geformuleerd. Tegen het einde van dit jaar moet die procedure zijn afgerond.

Ongetwijfeld zullen de discussies over de mogelijke gevolgen voor de rand van de thans voorliggende blauwdruk van het RSV in de komende weken en maanden fel oplaaien. De Franstalige druk op het Vlaamse gebied rond Brussel zal daarbij zeker centraal staan. Dit vormt al jaren een knelpunt en wordt nog geaccentueerd door de internationalisering. Vandaar dat de roep om een aparte aanpak en blijvende waakzaamheid steeds luider weerklinkt.

Blijft de vraag of planologische blauwdrukken de veiligste leidraden zijn voor een coherent beleid in een gebied met een onbetwiste eigenheid.

Johan Cuppens

9

Primeur in de rand

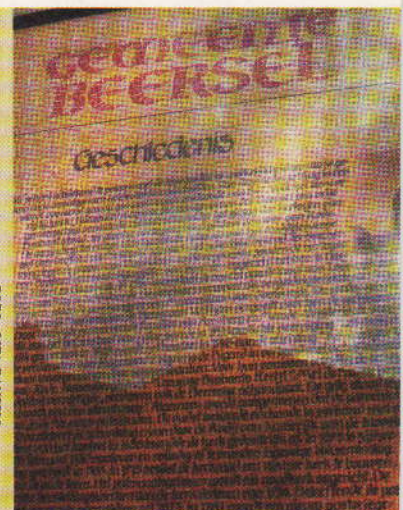
Beersel start met alternatieve straffen

Beerselse burgers die iets op hun kerfstok hebben, zullen dit jaar nog een alternatieve straf kunnen uitvoeren. In plaats van de klassieke seponering of het verblijf in de gevangenis, zullen ze zich voor de gemeenschap moeten inzetten. Het kan gaan om 'gemeenschapsdienst', een regeling met het slachtoffer of het volgen van een behandeling of een opleiding. Dit systeem ontlast de overvolle gevangnissen en garandeert de rechten van het slachtoffer. Een zaak zal immers niet zo vlug meer worden geseponneerd. De maatschappij is overigens gebaat met de verhoogde kans op integratie van haar verloren zonen en dochters. Beersel gaat er alleszins hard tegenaan, want het wil dit jaar nog met alternatieve straffen starten. Politie-assistent Koen Wouters heeft alvast een positieve ervaring achter de rug.

"Een jongeman kreeg gemeenschapsdienst opgelegd in de vakantieperiodes en hij stak de handen echt uit de mouwen. Toen zijn straf erop zat, schreef hij ons een brief om te melden dat hij vol goede moed universiteitsstudies ging beginnen." Burgemeester Hugo Casaer: "Al 18 jaar streven we hier naar een humane aanpak bij de politie. Daarom hebben we Koen Wouters, een sociaal assistent, aangeworven. Het korps werd in dezelfde richting uitgebreid, zodat er in het team een menselijke spirit heerst. De basis is nu gelegd. Met elk nieuw project kunnen we hierop verder bouwen."

Marleen Teugels

FOTO: RITA DANIEERS

Celie Verbeke en haar echtgenoot Jean-Luc Dehaene wonen al 28 jaar in Vilvoorde. "Met onze kinderen hebben we ooit nog gerolschaatst op de grote ring voor die in gebruik werd genomen", vertelt Celie met het geruis van het grootste verkeersknelpunt van Brussel op de achtergrond.

"Moeder kloek", grapt Celie Dehaene-Verbeke over zichzelf. Dat beeld hanteert ze niet alleen voor haar kinderen en kleinkinderen maar ook voor de mensen en de problemen die hen nauw aan het hart liggen. Verkeersveiligheid, leefmilieu, de afvalproblematiek, ... Celie Dehaene neemt die thema's als gemeenteraadslid in Vilvoorde persoonlijk ter harte. Haar politieke entree berustte echter niet bepaald op een vrije keuze.

CV Mijn echtgenoot had een vrouw op de lijst nodig en hij zei: "Dat lijkt me iets voor jou. Ik heb je naam alvast op de lijst gezet!" Het was gebeurd voor ik het wist; ik had geen keuze. Niet dat ik er spijt van heb. Ik ben nu al de derde keer op rij verkozen en ik vervul mijn mandaat met hart en ziel.

Hoe belangrijk is het contact met de plaatselijke bevolking voor u?

CV Salonpolitiek ligt me niet zo, moet ik bekennen. Als je in de gemeentepolitiek actief bent, moet je meeleven met wat er in de wijken gaande is. Iedereen moet steeds bij je terecht kunnen als er iets scheelt. Dat vereist wel dat je je thuis voelt in de dossiers die de mensen het meest bezighouden. Daarom zetel ik in de Commissie Onderwijs en in diverse intercommunales waar thema's als recyclage van het huisvuil en de problemen rond afvalwater behandeld worden. Ik organiseer ook wijkvergaderingen, waarop iedereen welkom is met alle mogelijke vragen, ook de lastige...

Groen Vilvoorde

Herkent u uw stad in 'Vilvoorde City', het liedje van Kris De Bruyne?

CV Hij zou zijn tekst dringend eens moeten aanpassen, want er is veel veran-

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Celie Dehaene-Verbeke

"Er staan geen muren tussen de gemeenschappen"

derd. Vilvoorde heeft nog weinig met de Far West te maken. Het wil zich nu het imago van groene stad aanmeten en daarom wordt er hard aan het leefmilieu gewerkt. Overal waar dat enigszins mogelijk is, komen groenbepantingen; er is het park aan de Drie Fonteynen en het Tangebeekbos. Straten en pleinen worden gerenoveerd. En -erg belangrijk vind ik- er wordt voor stadsanimatie gezorgd. Als de zon schijnt, zitten de terrasjes stampvol. Daarvoor hoeft je niet langer naar Brussel te trekken. Uiteraard zitten we met een aantal erfenissen uit het verleden opgescheept. Walmende fabrieken zoals Marly, die altijd met Vilvoorde

werden geassocieerd en die overigens op het grondgebied van Brussel stonden, zijn nu gesloten, maar de vervuilde bodem is er nog steeds. Wat kan daar ooit nog groeien?

Landelijk

Wat betekent wonen in Vilvoorde voor u?

CV Ik vind de landelijke trekjes van Vilvoorde heerlijk, vooral met de grootstad zo nabij. 's Morgens is mijn man binnen de twintig minuten in Brussel, dus voor hem zit er ook een praktisch voordeel aan vast. Alleen de lawaaihinder van de luchthaven is onaangenaam, hoewel je daar met de tijd ongevoelig voor wordt. Als we 's zomers buiten zitten, legt zo'n overvliegende Boeing ons soms het zwijgen op, maar ook dat word je gewoon. Mensen klagen vooral over de lawaaihinder 's nachts. Ik word er zelf niet wakker van, maar als ik eens de slaap niet kan vatten, hoor ik het uiteraard wel. Nu, de luchthaven was er al toen wij hier kwamen wonen. We wisten waar we aan toe waren.

Was het niet een hele aanpassing voor u om het rustige Brugge voor de Brusselse rand te ruilen?

CV We hebben eerst een tijdje in Koelberg gewoond en dat was inderdaad even wennen. Dertig jaar geleden werd er in de Brusselse winkels amper Nederlands gesproken. Als het in het Nederlands niet lukte, schakelde ik over op het Engels en dan kreeg ik wel antwoord!

Tweetaligheid

In deze buurt van Vilvoorde, Koningslo en Beauval, wonen nogal wat Franstaligen.

CV Dat klopt. Die klagen er soms over dat er in de grootwarenhuizen uitsluitend in het Nederlands wordt geafficheerd. Ze moeten begrijpen dat Vilvoorde een Vlaamse stad is. Het stuit vele Nederlandstaligen dan weer tegen de borst als er aan de kassa Frans gesproken wordt, maar je zit nu eenmaal in een wijk die in feite tweetalig is. Als handelaar kun je toch moeilijk tegen die klanten zeggen: "Ik versta u niet"?

Hoe zit dat op politiek vlak?

CV Sommige Franstaligen hebben ingezien dat ze zich van het Nederlands moeten bedienen als ze iets willen beko-

men. Velen liggen echter op alle vlakken dwars: de papieren moeten in het Frans opgesteld zijn, de straatnaambordjes moeten in de taal van Molière, ze moeten alles in het Frans. Toch wonen ze in een Vlaamse gemeente en dus moeten ze zich aanpassen. Nogal wat Franstaligen sturen hun kinderen naar de Nederlandstalige kleuterschool en zelfs de lagere school. Ze begrijpen dat tweetaligheid een noodzaak is als ze hier willen blijven. Zelf vind ik taalvaardigheid een sleutel die vele deuren opent. Mijn drieligheid is me met buitenlandse gasten al vaak van pas gekomen. Met mijn zussen spreek ik trouwens nog altijd Engels. De basisschool heb ik in het Nederlands gedaan, maar van mijn ouders moest ik de humaniora in een Franstalige Brusselse school doorlopen.

Stellen buitenlandse regeringsleiders en hoogwaardigheidsbekleders die u te gast krijgt zich soms vragen bij het communautaire België?

CV Ze vinden het doorgaans toch maar ingewikkeld. Er zijn natuurlijk regeringsleiders die ons de Belgische oplossing benijden en ze tot voorbeeld uitroepen. We leven tenslotte in vrede met mekaar. Er zijn geen muren tussen de gemeenschappen; er wordt niet geschooten; er is geen bloed gevloeid. Iedereen leeft op zijn grondgebied, maar we bezoeken elkaar. In sommige landen kan men daar alleen maar van dromen.

Andere mentaliteit

Heeft Vilvoorde een heterogene bevolking?

CV We hebben Spanjaarden, Marokkanen, Italianen... Ik werd onlangs uitgenodigd om te gaan spreken voor Casablanca, een centrum voor migrantenvrouwen. Ik ben daar fantastisch ontvangen. Het Nederlands is voor deze vrouwen echter wel een probleem. De stad weigert hen in het Frans te helpen. Daar zullen we toch iets moeten op vinden. Net zo met de pasfoto's. Vrouwen mogen niet gesluierd op de pasfoto, maar zonder sluier zien ze er helemaal anders uit. Ik vind het maar normaal dat de foto op hun identiteitskaart hen toont zoals ze zich in het openbare leven, op straat en in de winkel vertonen.

U staat bekend voor uw verdraagzaamheid, niet alleen op sociaal vlak, ook wat de communautaire problematiek betreft.

CV Daar zorgt mijn Amerikaanse inborst voor. Ik kan evengoed overweg met Walen als met Vlamingen. Ze hebben misschien een andere mentaliteit, maar het zijn mensen zoals u en ik. Je kunt toch moeilijk gaan beweren dat de Vlaming of de Waal muzikaler is of meer literair ingesteld?

Over muziek gesproken, u bent zelf een muziekliefhebster en niet eens een passieve, want u hebt zich ooit nog in de koorzang bekwaamd. Voelt u zich nooit eens de tweede viool naast uw man?

CV Ik bemoei me niet met de nationale politiek, hoewel ik ze op de voet volg. Mijn echtgenoot zal me 's avonds ook nooit spontaan verslag uitbrengen van wat er allemaal is gebeurd in 'de 16' of op Hertoginnedal. Ik zal er hem soms wel naar vragen, maar als ik zie dat het niet past, haak ik zonder problemen af. Als hij thuiskomt, moet hij alles van zich af kunnen zetten, vind ik. Hij slaagt daar trouwens makkelijk in.

Toen hij eerste minister werd, heeft hij me gewaarschuwd dat ik het drukker zou krijgen met officiële ontvangsten en reizen naar het buitenland. Ik zag dat wel zitten, op voorwaarde echter dat ik mijn eigen activiteiten niet stiefmoederlijk diende te behandelen. En zo werkt het ook. Ik hou tijd vrij voor de kring Actueel Denken en Leven, voor de gemeentepolitiek en het Huis van de Toekomst... Ik leid mijn leven en Jean-Luc leidt zijn politieke leven.

Als er tijd overblijft, trekken we er samen op uit, naar het toneel, concerten, een voetbalmatch. Als je in de politiek zit, worden dat levensnoodzakelijke bedrijvigheden, want je moet er geregeld eens helemaal uit.

Witte mastodont

De moderne woning die u zes jaar geleden liet optrekken, krijgt anders wel bekijks. Er komen regelmatig architectuurstudenten op af en niet alleen om de befaamde moestuin van de premier te inspecteren...

CV (glimlacht): "De witte mastodont", wordt het in de buurt genoemd. Ik zie het vooral als een praktisch huis dat aan onze behoeften is aangepast en plaats biedt aan onze kunstcollectie. We hebben een paar beeldhouwwerken van Rik Poot, Hubert Minnebo, Jef Claerhout... Kunst is belangrijk. We kopen vooral van artiesten die we kennen. Bij Felix De Boeck gingen we vroeger wel eens op de koffie en dat doen we nog bij Rik Poot. Dat is altijd een verademing.

Denkt u er soms aan om naar Brugge terug te keren?

CV Ik denk wel dat we hier oud zullen worden, net zoals zovele andere Westvlamingen die zich in de buurt hebben gevestigd. Wist je dat de Westvlaamse inwijkelingen elkaar opzoeken? In Strombeek is er zelfs een Bond van Westvlamingen. Onder mekaar en bij de familie in Brugge spreken we nog wel Brugs, maar met de kinderen hebben we altijd Algemeen Nederlands gesproken. Nee, ik denk niet dat we nog naar Brugge zullen terugkeren, want ook de kinderen zijn in de streek blijven wonen. We zijn hier om zo te zeggen aangespoeld en hebben wortel geschoten.

Eliane Van Den Ende

Celie Dehaene-Verbeke

Celie Verbeke and her husband, Jean-Luc Dehaene, have lived in Vilvoorde for 28 years. Whilst her husband is busy leading the Federal Government, she, in her capacity as Member of the Municipal Council,

looks after the welfare of the people of Vilvoorde. "Armchair politics is not my thing. People need to be able to get hold of you if there is a problem. That is why I organise district meetings, to which everyone is welcome with any kind of question, even the difficult ones." The trilingual Prime Minister's wife gave up her American nationality just a few years ago. "Every time I go back to the States the Belgian community over there makes waffles and chips." The foreign government leaders she receives in Belgium are not always sure about Belgium's community system. "They find it rather complicated. Some government leaders envy our Belgian situation of course; Belgians have actually come to live together in peace." Celie Verbeke is known for her tolerance. "That's my American background. I get on just as well with either, Walloon or Flemish." She keeps well out of national politics, however. "My husband doesn't come home and give me the low-down on what has been going on in No. 16 Wetstraat. When he's home he needs to be able to switch off from all that. That's why we often go out together. If you don't do that then the stress of politics stays with you the whole time."

Gedramatiseerde faits-divers uit de paniekmaatschappij

Waar haalt Kamagurka zijn onuitputtelijke, surrealistische humor vandaan? Hij geeft alvast ogen en oren de kost. Wat hij waarneemt, wordt gekruid met tomeloze fantasietjes.

"De zintuigen en het verstand hanteer ik als zap-apparaten", bekent Luc Zeebroek. "Het toeval bepaalt de selectie. Ik zorg er wel voor dat ideeën botsen. Ik wil mijn publiek immers verslaan!" De mokerslagen in de schouwburg zijn vaak trefzekerder dan de meppen die hij uitdeelt in zijn kinderlijk getekende cartoons. Maar typetjes als Bert Vanderslagmulders, Kamiel Kafka en Cowboy Henk werden wel gemeengoed dank zij de ruim verspreide strips.

Het onlangs gestarte Amerikaanse undergroundblad *Snarf* is zijn jongste opdrachtgever; de Zwitserse uitgever van *Le psychopate* illustreerde de merk-

waardigste. Klassiekers als Charlie Hebdo en Punch nemen even gretig zijn tekeningen af. Toch is zijn liefde voor het

**De zintuigen
en het verstand
hanteer ik als
zapapparaten.**

theater minstens even groot. "De ander media bezitten minder dimensies. Ik ervaar ze als 'plat' in alle betekenissen van het woord. In het theater gebeurt alles op het moment zelf. Acteurs gedragen zich doortastender dan strippersonages. Zelfs met plankenkoorts veroorzaken ze onnavolgbare gewaarwordingen. Gelukkig lijd ik niet aan podiumvrees, al ben ik wel de hele voorstelling lang vreselijk opgewonden."

FOTO: PATRICK DE SPIEGELMERE

Verkeerde been

Met Kafka kletst is hij niet aan zijn proefstuk toe. Voor het Gentse speelftheater schreef hij eerder *De baardvrouw*. *Tamario ga eens open doen...* en *Tante Euthanasie* werden door het NTG geprogrammeerd. Dat Eddy Wally, zijn vroegere medespeler in de televisiereeks *Lava*, geen rol krijgt in zijn huidige cabaretshow heeft met hun uiteenlopende lotsbestemming te maken. "Hoewel we prettig met elkaar opschieten, zijn we geen zielsverwanten. Toch willen we zoveel mogelijk toehoorders vermaken. We dwingen beiden de aandacht af. 'Kijk toch naar ons!', gebieden we het publiek. Wally's muziek vind ik hoogst interessant en tof. Vooral wanneer dames en heren in alle formaten wild op zijn meeziingers pogodansen. De pareltjes in mijn platencollectie zijn echter volgezongen door Luis Mariano, die ik maar al te graag met een kunstmatige kopstem imiteer. Liefst zonder uitschuiers!"

Klankmagiër en toetsenman Johan de Smedt neemt nu het geluidsdecor en de muziek voor zijn rekening. Herr Seele fungeert gewoontegetrouw als de prettig gestoorde kaalgeschoren tegenspeler. "We zetten het publiek met misleidende acties en grappen geregeld op het verkeerde been. Onze dialogen en hoorspeleexperimenten putten hun kracht uit hun bondigheid. We hebben een grondige hekel aan woordinflatie. Uit strategische overwegingen verpakken we onze teksten meestal in een aansprekende vorm. Zo bevorderen we de herkenbaarheid en werpen een wal op tegen de verveling. De gesonoriseerde toneelvloer en de goochelacts met de microfoons zaaien voldoende verwarring. Langzaam, maar steeds feller bouwen we via onvoorspelbare 'stand ups' vervreemdingseffecten op."

Grimmig

Aan de cynische doorlichting van de werkelijkheid ontkomt niemand. "In deze paniekmaatschappij dramatiseren we gevoelsmatig maar razendsnel de faits-divers. We reiken grimmige toekomstbeelden aan. Wie ze ontcijfert, wordt bijna gehypnotiseerd. Toen Kamiel Kafka onlangs een gastronomische maaltijd in Breda moest opvrolijken, keek hij erg misnoegd bij het opdienen van de soep. Ook de obers hielden zich koest en zelfs de koks keken verlamd toe. Theater moet het publiek zodanig in de ban houden dat niemand de behoefte voelt aan andere afleidende bezigheden. De acteur beschikt over onbeperkte mogelijkheden en truuks om de toeschouwer voor zich te winnen." Wie toch niet zwicht voor Kamagurka kan zich nog altijd bekeren. "Geëngageerde humor wordt dikwijls afgewezen uit onbegrip of behoudsgezindheid. De absurde wendingen zijn delicaat omdat ze de gevestigde waarden en normen durven ondermijnen. Maar alerte reacties zijn altijd welkom!"

Ludo Dosogne

Kamagurka komt op 19 april naar het Cultureel Centrum Westrand in Dilbeek (tel 02 466 20 30).

En toch. Zegt de naam 'Radeis' u iets? In 1978 vond in het schooltje van voornoemde Brabantse gemeente de première plaats van 'Radeis wegens ziekte. Theater zonder veel cinema'. Het kwartet Jan De Bruyne en Josse De Pauw bracht een burlesk en toch ingehouden woordeloos theater. Maar er was ondertussen meer gebeurd dan dat. Gaasbeek was ook het toneel van een historische ontmoeting tussen een aantal theatermakers onder leiding van Hugo De Greef. Op een vriesnacht was daar in het schooltje vergaderd over de oprichting van de VZW Schaamte, voorloper van het huidige Kaaithheater. Het jaar tevoren -onderhand twintig jaar geleden- was in Brussel de eerste editie van het Kaaithheaterfestival van start gegaan.

Tandem

Hugo De Greef was deel van een historische tandem met Jari Demeulemeester. Samen waren ze jarenlang de bezielers geweest van de Beurschouwburg en Mallemunt. Jari zou opteren voor de volksere cultuurverspreiding en uiteindelijk bij de Ancienne Belgique uitkomen. De Greef was in de ban van het bewegingstheater en door simultane projecten in de States en Europa gedoemd om een internationalist te worden. Hij zou talenten als Fabre en De

Via Gaasbeek naar de Olympus

De wortels van het hedendaagse theater liggen in Gaasbeek, een gehucht van het Brabantse Lennik. Weinigen beseffen dat en assimileren Gaasbeek alleen met de schandpaal op het marktplein en het gelijknamige kasteel.

Keersmaeker en Jan Lauwers opstoten in de vaart der volkeren. Hij en zij legden de fundamenten van de Brabantse school die bevolkt zou worden door jongens en meisjes die uit een Pajottenlandse werkmansbroek geschud werden of op zijn minst van simpele boerenkomaf waren. Onder hen ondermeer Anne Teresa de Keersmaeker, *grande dame* in de internationale danswereld.

vzw Schaamte

Tot einde 1984 speelt Radeis met een handvol producties meer dan 800 voorstellingen dwars door Vlaanderen en Europa tot in het verre Los Angeles waar ze te gast zijn op het Olympic Arts Festival in 1984. Radeis verdwijnt en

elk van de stichtende leden gaat zijn weg. Midden de jaren '80 is Dirk Pauwels ondertussen met zijn Megafoonfanfare gestart; Pat van Hemelrijck gaat solo (nog altijd) en Josse De Pauw manifesteert zich als één van de meest singuliere en opvallende talenten van het afgelopen decennium. In Schaarbeek is Jan De Corte (Het Trojaanse Paard) in die jaren de coming man met zijn onderkoelde creaties van Shakespeare, Heiner Müller, Ibsen en Friedrich Hebbel. Ongeveer alle namen die hier al genoemd zijn, werden in productie gebracht door de vzw Schaamte. En dan vergeten we nog Willy Thomas, gezelschappen als Dito Dito, Epigonen-theater en natuurlijk de Needcompany.

Talenten

Overigens blijft die hele Brabantse omwenteling niet beperkt tot Brussel. Daarbuiten, in Leuven, wordt er zwaar aan de weg getimmerd in 't Stuc. Vanuit het studenteninitiatief ontstaat daar eind de jaren '70 een zeer belangrijk platform met gastproducties en eigen creaties. Later komt daar het Klapstuk uit voort. Paul Peyskens maakt er even school en organisatoren als

Theo van Rompaey, Guido Minne, Michel Uytterhoeven, Toon Swaenepoel en Dirk Dewit die er voor de bezieling zorgen, vinden we nu terug in Brussel. Culturele centra als die van Strombeek, Wemmel en Dilbeek zorgen voor een nog fijnmaziger cultuurspreiding naast de Beursschouwburg, de AB en -niet onaardig- het Théâtre 140 van Jo Dekmine of Théâtre Varia die coproduceren met de Vlamingen. Goed twintig jaar is die Brabantse golf bezig en er is onderhand veel veranderd. Het is heikel om een cultuurdiscipline als het theater aan de wetten van de provinciale zwaartekracht te onderwerpen. Maar is het niet verbazend dat er uit diezelfde Brabantse grond onweerstaanbare talenten ontloken zijn als Johan Verminnen, Raymond van het Groenewoud, de Mens en anderen, die wij hier ten onrechte vergeten? Als denkoefening kan het geen kwaad om van een Brabantse school te spreken, hoe archaisch dat ook klinkt, maar zonder dat beetje agrarische hinterland zou de Brusselsse scène er een stuk armer uitzien.

Gerrit Six

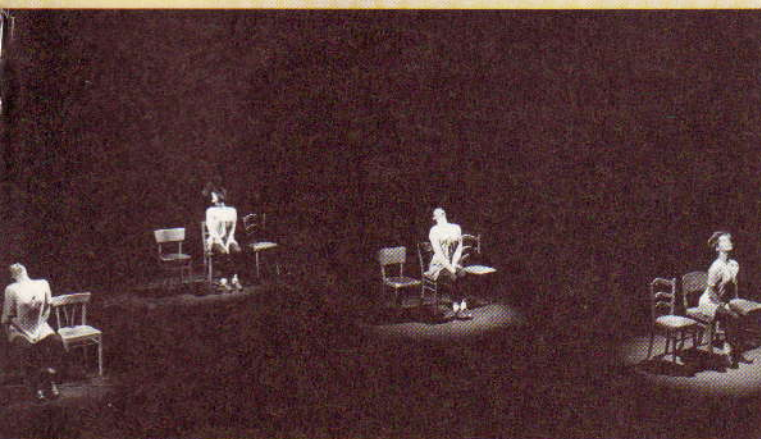

FOTO: HERMAN SORGELOOS

Rosas danst rosas

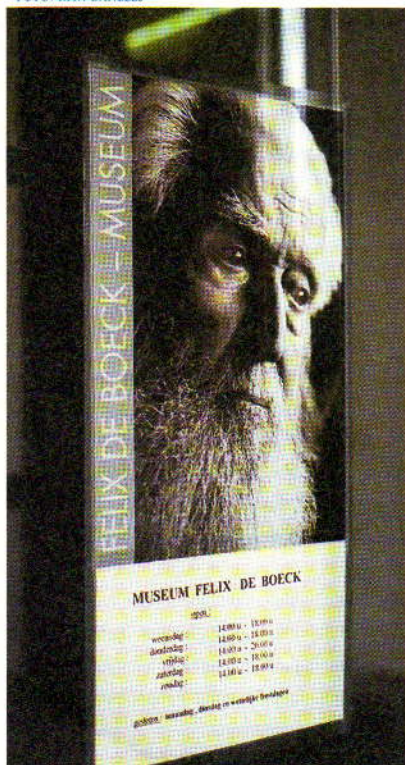
MUSEUM

Zondagsschilder van 100 miljoen

Eind september van vorig jaar werd in Drogenbos het Felix De Boeck-museum geopend. De Boeck (1900-1995) legde zelf nog de eerste steen van het museum, waar ongeveer 300 schilderijen een overzicht bieden van zijn oeuvre. Autodidact De Boeck subliemeerde zijn persoonlijke ervaringen in zijn werk, dat daardoor een geschilderd dagboek vormt, een kunstzinnige spiegel van zijn

leven. Zijn vroege werken leunen aan bij het Brabants fauvisme. Later probeert hij alle mogelijke vormen van avant-garde kunst uit, om uiteindelijk een eigen stijl te ontwikkelen die het midden houdt tussen lyrisch realisme en abstracte kunst. Felix De Boeck was letterlijk een zondagsschilder, want enkel op zondag hanteerde hij het penseel. Maar was hij ook een zondagsschilder tout court, een boer en tuinder die alleen op zondag de roep van de muze hoorde op zijn zolderatelier?

FOTO: RITA DANIELS

Voor de Vlaamse Gemeenschap blijft De Boeck in elk geval een groot artistiek talent, want ze maakte 85 miljoen BF vrij voor de bouw van het museum. De gemeente Drogenbos deed daar voor haar roemrijke telg nog eens 15 miljoen bovenop. Een grote eer voor een schilder met een unieke stijl.

Felix De Boeck-museum, Kuikenstraat 6 te 1620 Drogenbos, tel 02 377 57 22.

Het museum is geopend van woensdag tot zondag (14-18 uur; vrijdag tot 20 uur) en gesloten op maandag, dinsdag en wettelijke feestdagen. Een kaartje kost 150 BF.

TENTOONSTELLING

Lentesalon Portaelskring

Traditiegetrouw organiseert de Portaelschool voor Beeldende Kunsten weer het Lentesalon, waarop kunstwerken van leraars en leerlingen worden tentoongesteld. Het salon is een weerspiegeling van een jaar (kunst)werk op de academie. Ook dit jaar wordt het een bonte mengelmoes van aquarellen over beeldhouwwerken tot pentekeningen.

Lentesalon Portaelskring, in het stadhuis van Vilvoorde, van 22 tot en met 27 maart, weekdagen van 14 tot 17 uur, zaterdag en zondag van 10 tot 12 uur, info Portaelschool, tel 02 251 51 51. Een kaartje kost 200 BF.

TONEEL

Duivelse Vondel

Theaterstukken die uitvoerig ingaan op de legendarische strijd tussen de opstandige en de godsgetrouwe engelen zijn zeldzaam. In zijn omstreken en vroeger zelfs gecensureerde Lucifer doorlicht Joost van den Vondel zowel de aanvechtbare als de bewonderenswaardige karaktertrekken van de magische hemelbewoners. Theologische kanttekeningen en godsdienstige lofzangen verdringen geregeld de haarscherpe en beeldrijke psychologische diagnoses. De Amster-

damse schrijver, die in een doopsgezinde familie was opgegroeid, trachtte ook zijn eigen gewetensconflicten op te lossen door zich tot het katholicisme te bekeren. Zijn geestdrift kent geen grenzen bij de beschrijving van het Aards Paradijs en de typering van het eerste mensenpaar. De Luciferisten stelt hij al meteen in een kwaad daglicht. In hun wapenrusting verschillen de engelen nauwelijks van de aardse veldheren.

De oorlog heeft een gewelddadig verloop. Zowel het leger van Michaël als dat van Lucifer past beproefde militaire strategieën toe. Nadat de vroege 'lichtbrenger' door de bliksem is getroffen, blijkt hij de hele mensheid te hebben meegesleurd naar zijn hellerijk.

Dit 17de eeuwse theaterstuk fungeert niet als een mysteriespel maar als een politiek hekeldicht, dat de revolutie en de 'staatszucht' misprijst opdat de mens tot inkeer zou komen. Compagnie De Koe en het Zuidelijk Toneel bundelen hun krachten om deze duivelse geschiedenis te actualiseren.

Lucifer, Westrand, Dilbeek, 17 april, tel 02 466 20 30

MUZIEKTHEATER

Operatweeluik

Met *West Side Story* vestigde de Amerikaanse componist Leonard Bernstein zijn naam in de musicalwereld. Het bescheidener *Trouble in Tahiti* is ermee verwant. Transparant vervlecht dit muziektheaterstuk van de meesterdirigent met de mysterieuze compositie *Medium* van de Italiaanse toondichter Gian Carlo Menotti. Het eerste libretto spitst zich toe op een relatieconflict in een modaal gezin dat zijn droom niet kan realiseren. De toon is luchtig en toch dramatisch. Automatisch glijden de musicalpersonages in de meer bevlogen miniatuuropera. Als in een intimistische thriller raadplegen ze een helderziende, die een loopje neemt met de wetenschappelijke parapsychologie. Hoewel de partituur van Menotti enkele muzikale spitsvondigheden bevat, die uitmonden in een spanningsboog, is zijn lyrische benadering toegankelijk. Naast Walpurgis, Lod en Opera Mobi-

FOTO: TRANSPARENT

le behoort Transparent tot het kwartet van de erkende, door Cultuur gesubsidieerde Vlaamse ensembles, die experimenteren met uiteenlopende vormen van muziektheater. Om het tweeluik in goede banen te leiden, debuteert de Australische vormgever Douglas Horton hier als regisseur. Ook huisdirigent Etienne Siebens hoopt dat de internationale cast een meerwaarde krijgt door de samenvoeging van onderling totaal verschillende maar op elkaar inspelende composities.

Trouble in Tahiti en Medium komen op 12 april naar het Cultureel Centrum van Strombeek-Bever, tel 02 263 03 43

TONEEL

Mexicaanse hitsigheid

Toen Walter van den Broeck zowat een kwarteeuw geleden ophef maakte met *Groenten uit Balen*, beleefde het internationale vormings-theater nog hoogtijdagen. De schrijver zinspeelde rechtstreeks op de staking bij Vieille Montagne via kleinburgerlijke huis-kamertaferelen. In *Amanda en de Widowmaker* worden de aanhangers van de machocultuur te grazen genomen. De gebeurtenissen spelen zich af in Mexico, waar onder de schroeiende zon heel wat heethoofden lopen die vrouwen geen vrijheid gunnen. Nora Tilley belichaamt de verworpen echtgenote die op wraak zint. Wanneer ze het echtelijke dak (en bed) moet delen met een prostituee is het hek van de dam. Met listige verhaallijnen ont-popt de monoloog zich tot een thriller, waarbij slachtoffer en

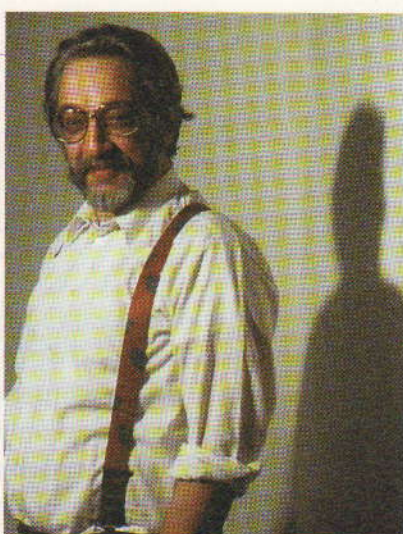

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Walter Van Den Broeck

dader naar elkaar worden toegezogen omdat ze zonder elkaar hun bestaansrecht lijken te verliezen.

Amanda en de Widowmaker,
19 april, Wezembeek-Oppem,
De Kam, tel 02 731 43 31.

LITERAIR CAFÉ

Brabantse auteurs

Dat een lezing over literatuur geen stijve noch saaie bedoening hoeft te zijn, bewijst de Vereniging van Brabantse Auteurs (Verba). In het achterzaaltje van de cafetaria van het cultureel centrum Westrand te Dilbeek houdt Verba iedere tweede woensdag van de maand een 'literair café'. Ook Meise lanceerde met een conferentie van Louis Verbeeck en een literaire avond over 'de eerste ontmoeting met de geliefde' het literair café

in de gemeente. Literatuur, poëzie, kleinkunst en cabaret staan er op de agenda.

In een literair café zit de kring toehoorders gezellig aan tafel bij een glaasje, terwijl de centrale gast de kans krijgt om ongedwongen te spreken over zijn werk en plannen. "We horen dat kunstenaars en kunstliefhebbers zich geïsoleerd voelen en dat er behoefte is aan communicatie. Vaak zijn ze niet op de hoogte van het rijke artistieke aanbod in Vlaams-Brabant. Het literair café biedt hen een forum. Bovendien kun je als debutant tijdens die avond makkelijk contact leggen met lezers, mede-auteurs, journalisten, vertalers en uitgevers," aldus Hugo Neirinckx, voorzitter van Verba. "Het zet mensen er trouwens ook toe aan om zelf (weer) in de pen te kruipen."

Literair café in de Westrand, Dilbeek op 9 april, 14 mei en 11 juni, tel 02 466 20 30.

Literair café in Meise, tel 02 269 80 20.

Meer info bij Verba, Hugo Neirinckx, Gudrunstraat 5, Grimbergen, tel 02 269 54 02 of Frans Van Campenhout, tel 02 567 94 98.

Werkten mee aan deze rubriek:
Ludo Dosogne,
Gerard Hautekeur,
Nadia Santy, Wim Seghers.

Het oudste café van Parijs, le Procope werd na zijn opening in 1686 al spoedig het meest beroemde ontmoetingscentrum voor het Parijse literaire en filosofische leven.

"Het circusnummer dat me het nauwst aan het hart ligt, is dat van de haveloze, zielige cowboy die zijn paard is kwijtgeraakt. De cowboy zwerft de wereld rond met het zadel op zijn rug. Ik ben bezeten door de verhalen over het Wilde Westen en ga zelf dikwijls paardrijden. In mijn vrije tijd ben ik nog country-zanger, maar mijn eerste passie blijft het circus," bekennt Johnny Ronaldo. Het circus zit hem letterlijk in het bloed. "Mijn betovergrootvader was begin vorige eeuw al een circusman die doorheen Europa trok. Hij trouwde met een meisje uit een Duits komediegezelschap en uit dat huwelijk is de mengvorm van circus en theater ontstaan." Het circus Ronaldo zet deze traditie voort.

"We brengen alle klassieke circusnummers,

zoals jongleren, evenwichtsoefeningen, vuurspuwen en fietsacrobatie, maar we doen dat op een theatrale manier. Circus is voor mij in wezen theater."

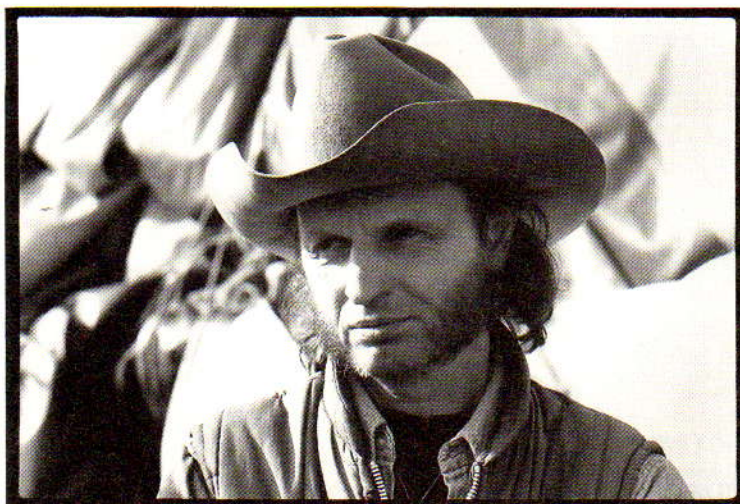
Reykjavik

Johnny betreurt dat die theatervorm niet door de Vlaamse minister van Cultuur wordt erkend. "We moeten dus spelen en overleven zonder subsidie hoewel we niet alleen figuurlijk de vaandeldragers van de Vlaamse cultuur zijn. Onze tentmasten dragen stevast de vlag van onze thuishaven Mechelen en de Vlaamse leeuw."

Een onvergetelijk hoogtepunt in de circuscarrière van Johnny Ronaldo was zijn voorstelling op het tweejaarlijkse internationale kunstfestival van Reykjavik. "Nooit eerder trad daar een Vlaams gezelschap op. We speelden zes dagen voor een afgeladen volle circus-

Circus 'pur sang' in Strombeek

Begin mei slaat circus Ronaldo de tenten op voor het cultureel centrum van Strombeek-Bever. De antieke wagens vormen dan een uniek decor voor diverse producties in en rond de tent. Circusdirecteur Jan Van den Broeck, alias Johnny Ronaldo, trekt voor het interview zijn rijlaarzen aan.

Johnny Ronaldo

FOTO: DIRK DAERMS

tent. De zevende dag -op de IJslandse nationale feestdag- voerden we straattheater op. De IJslanders waren helemaal weg van ons."

Als hij in Frankrijk hoort spreken over le nouveau cirque, het zogenaamde nieuwe circus waarbij theater en circus samengaan, moet Johnny glimlachen. "Voor ons is dat dus helemaal niet nieuw. We brengen dit circus al ettelijke generaties. Bij ons zijn clowns nog koning en krijgt de goedkope glitter geen schijn van kans. Let wel, in de loop der jaren beleefde het circus Ronaldo veel ups en downs. Een hele tijd lang verdwenen we zelfs van het toneel, maar in 1971 nam ik de draad weer op."

Circusfamilie

Jan Van den Broeck wil de pluimen zeker niet alleen op zijn hoed steken. Dit circus wordt gedragen door een

hechte familieband. Van het achtkoppige gezelschap behoren zes leden tot de familie Ronaldo. "Mijn zoon Danny is de regisseur en mijn oudste zoon David staat in voor het geluid en de techniek. Onze echtgenotes staan ook op het podium. Voorts is er nog Karel die de rol speelt van de verschoppeling en Thomas die is afgestudeerd aan de kunstacademie en via de steengoede Circusschool van Leuven bij ons terecht kwam."

Johnny Ronaldo beseft dat het circus vaak een negatief imago heeft: "Iedereen houdt van een clown, behalve als hij met je dochter wil trouwen." Daar wil hij met zijn circustheater iets aan doen. Hij krijgt alvast de volle steun van het cultureel centrum van Strombeek.

Met een resem initiatieprogramma's wil het centrum de drem-

pel tot de wereld van het circus verlaten. De Circusschool van Leuven en het Circus Ronaldo leren in workshops diverse circustechnieken aan, terwijl amateurgezelschappen in de tent *De bende van Jan De Lichte* opvoeren onder begeleiding van de ervaren regisseur en theaterpedagoog Vincent van den Elshout. Daarnaast lopen er nog muziekkomedies, films en concerten, allemaal in het teken van het circus. Johnny Ronaldo is bijzonder opgetogen over de samenwerking met het cultureel centrum.

"Onze tent staat voor de ingang, echt op het voorplan dus."

Gerard Hautekeur

Circus Ronaldo, Cultureel Centrum Strombeek-Bever, tel 02 263 03 43.

Pascal Duquenne Gewoon weer zeven drukke dagen na Le huitième jour

Wie Le huitième jour heeft gezien, herinnert zich zeker de aangrijpende acteerprestatie van Pascal Duquenne. De acteur met het syndroom van Down werd in Cannes gelauwerd en vormde even het centrum van het cinematische universum.

En er is leven na Cannes. De beroemde Vilvoordenaar is niet in een zwart gat gevallen. Zichtbaar uitgeput trekt hij 's avonds zijn pantoffels aan. Na zijn drukke bezigheden in een dagcentrum te Watermaal Bosvoorde volgt Pascal dansles, of repeteert met Creham, een theatergezelschap van mentaal gehandicapten. Wekelijks trekt de creatieve duizendpoot ook naar de muziekschool waar hij zijn slagwerk vervolmaakt, als hij tenminste niet op het voetbalveld, in het zwembad of de manege te vinden is, want sportief is Pascal Duquenne ook. Geen wonder dat hij in het weekend aan uitslapen toe is. Op zaterdagavond zet hij graag een stapje in de wereld en gaat naar het theater, pikt een film mee of gaat uit dan-

sen. De 26-jarige Vilvoordenaar doet gewoon waar hij zin in heeft, en het Down-syndroom vormt daarbij geen enkele belemmering.

Alleen naar Parijs

Zelfs met al de mediabelangstelling rond zijn persoon, ging Pascal Duquenne niet naast zijn schoenen lopen. "Het leukste aan het hele cinemacircus in Cannes vond hij de frisse duik in het zwembad. Maar ook het lekkere eten natuurlijk, en het feit dat hij tot 4 uur 's ochtends heeft staan dansen met Jaco van Dormael en Daniel Auteuil," vertelt zijn moeder. "Hij geniet met volle teugen van het leven. Met als gevolg dat hij wat is aangekomen en nog met moeite in zijn smoking kan."

Mevrouw Duquenne is ervan overtuigd dat ook kinderen met het syndroom van Down voldoende ontplooiingskansen moeten krijgen. "Je moet ze de kans geven zelfstandig te leren leven. Dat je af en toe van je hart een steen moet maken en je ongerustheid laten varen, hoort er gewoonweg bij. Pascal ging onlangs voor het eerst zonder ons naar Parijs voor de uitreiking van

de Césars. Dan moet je als ouder je angst opzij kunnen schuiven en erop vertrouwen dat hij met Jaco en Daniel in goed gezelschap is. Als hij later met zijn vriendin in een appartement onder toezicht wil wonen, dan moet hij nu leren zichzelf te behelpen."

Merci, Jaco!

Elke dag nog krijgen de ouders van Pascal telefoontjes van mensen die zich afvragen hoe ze het klaar spelen om zoonlief een zo normaal mogelijk leven te laten leiden. "We hebben hem nooit als een gehandicapt kind beschouwd", vertelt Mevrouw Duquenne. "Pascal werd op dezelfde manier opgevoed als zijn oudere broer Yves. Hij bewijst dat een leven met het Down-syndroom best een gelukkig leven kan zijn. Het

Het Syndroom van Down

Het Syndroom van Down (vroeger monogolisme genoemd) is te wijten aan de aanwezigheid van een extra chromosoom in de celkern en wordt gekenmerkt door mentale achterstand, een lage spiertonus en min of meer ernstige afwijkingen van ondermeer hoofd, gezicht en hart. De afwijking komt voor bij één op zeventien geboorten, maar kan vaak vroegtijdig worden opgespoord.

succes van onze acterende zoon draagt zo bij tot de integratie van alle mensen met het Down-syndroom. Daarom zeg ik altijd: "Merci, Jaco!".

Wim Seghers

17

Hiroshima mon amour

Beroemde films nestelen zich doorgaans in het geheugen als een onaantastbare beeldenstroom. *Hiroshima mon amour* van Alain Resnais en Marguerite Duras behoort ongetwijfeld tot deze klassiekers. Toch manipuleerden Regisseur Guy Cassiers en videokunstenaar Walter Verdin deze liefdesprent op ingrijpende wijze. Vreemd genoeg wordt het oorspronkelijke werk hierdoor niet verkracht maar ontrafeld. Dank zij een computerprogramma wordt er gestoeid met de schimmige tekst. Over de levensgrote, zorgvuldig uitgekozen filmfragmenten verschijnen op een dubbelscherm citaten uit het script. Ondertussen eisen de twee acteurs de aandacht op, maar gevaar voor kijkverwarring is er niet. De afstandelijke dialogen worden niet overschaduw door de vooraf gemonteerde close-ups.

De spelers tasten op de houten vloer elkaars gevoelens af en keren het publiek aanvankelijk de rug toe. Ze praten over zichzelf in de derde persoon. Zo wordt de objectiviteit geëerbiedigd. Maar de Française, die nog vol heimwee terugdenkt aan haar recente verhouding met een Duitser, bespiedt haar toneelpartner. De Japanner gedraagt zich rustiger, maar moet zich evenzeer van zijn oorlogsverleden bevrijden. Het verleidingsritueel is omslachtig en toch efficiënt. De summiere gebaren spreken boekdelen. De gruwelijke spookbeelden van de gebombardeerde Franse stad Nevers lijken akelig op documentaire opnames van Hiroshima. Woord en lichaam verenigen zich tot een broze, maar miraculeuze eenheid. Marguerite Duras hoeft zich niet in haar graf om te draaien.

Ludo Dosogne

Hiroshima mon amour is een coproductie van het Kunstenfestivaldesarts en het Holland Festival.

Op 3 april in Westrand, Dilbeek, tel 02 466 20 30.

Op 17 april in CC Strombeek-Bever, tel 02 263 03 43.

Pascal Duquenne met Daniel Auteuil

Ik ben een koekoeksjong in dat nest, een immigrant in de rand. Mijn man is er een autochtoon. Hij geeft me geen ongelijk wanneer ik misprijzend spreek over zijn streek, maar beweert dat er voorbij het beton, rondom de verkavelingen, achter de lintbebouwing nog moois en groens te vinden is. Hij troont me mee over asfaltwegen zonder fietspaden en door verkavelingen zonder buurtwinkels tot aan een grote boerderij, waarin warempel geboerd wordt in plaats van alleen maar rijkelijk gewoond. Voorbij de boerderij gebiedt hij me de ogen te sluiten en geleidt hij me alsof ik een blinde ben over (zo te voelen, horen, ruiken) geen rij- maar wandelwegen tot ik mag blijven staan en mijn ogen open mogen gaan. Ik beken en erken: rondom mij golft gewasgroen en aardebruin land en tekent zich niet één huis, zelfs niet één kerk- of watertoren af. Ik beken en erken: dit landschap blijft zich een tijdlang rondom ons uitstrekken, om preciezer te zijn zeker een kwartier lang bij een traag wandelritme. Maar het moet

erbij gezegd en ook erkend: deze schat van een zicht (mooi en groen) is de uitzondering die de regel (beton, verkavelingen en lintbebouwing) bevestigt. Om ook mijn gelijk te krijgen, neem ik mijn man mee naar Tombeek, een plek in de rand die, toen hij een kind was, een reputatie van landelijk schoon en heuvelig wijld had. Rond het dorp golven nu verkavelingen vol van met elkaar vloekende villa's. In het dorp staat een groot en mooi, maar oud en verkommerd fabrieksgebouw nog even pakhuis te zijn. Zo te raden wordt het weldra afgebroken en niet tot woonwereld omgebouwd. Maar toch. Toch mag, met behoud van een dosis ongelof, de hoop op restauratie van zo'n fabriek in een dorpskern weer opflakkeren. In haar kakelvers plan voor ruimtelijk beleid voorziet de Vlaamse

NEST- BEVUILING

Het is gênant om het onder Vlamingen te hebben over mijn adres in de Brusselse rand.

"Een mooie streek!" reageert de een, "de groene gordel!" glundert de ander.

Waarop ik hen tegenspreek. Waarna ik stel dat het jammerlijk en onherroepelijk te laat is om de rand mooi en groen te laten zijn.

Waarbij ik beschrijf hoe de hoofdstad niet langer omringd is met groen, dorpen en platteland, maar met beton, verkavelingen en lintbebouwing. Waarbij de een en de ander mij onderbreken met het verwijt dat ik aan nestbevulling doe.

FOTO: RITA DANIELS

overheid "reconversie van verwaarloosde bedrijfsgebouwen", in dienst van de "lokalisatie van woonfunctie", in het kader van "gebiedsspecifieke ontwikkelingsperspectieven voor de Vlaamse rand rond Brussel". De taal van de overheid is de mijne niet, maar toch begrijp ik, met behoud van een dosis wantrouwen, dat de Vlaamse minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening het goed voorheeft met de Brusselse rand. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen voorziet ondermeer "dat de bestaande onbebouwde ruimte van de groene gordel niet wordt aangesneden voor wonen, werken en infrastructuur". Ik, die dacht dat de groene gordel niet meer dan een toeristisch, commercieel en pseudo-romantisch wanbegrip was, lees in de 'begrippenlijst' bij het plan dat de groene

gordel wordt gedefinieerd als de "beleidsbeslissing ten tijde van de opmaak van het gewestplan Halle-Vilvoorde om in de Vlaamse rand rond Brussel van de onbebouwde ruimte geen woonzone te maken". Dat die oude beslissing dan toch meer werd geschonden dan gehandhaafd, injecteert natuurlijk een dosis cynisme in het gemoed van een randwatcher als ik. En dat de groene gordel dan toch eerder als een onvervulde vrome wens van de toenmalige gewestplanmakers dan als een echt gespaard en bewaard groen landschap moet worden gezien, inspireert een randbewoner als ik natuurlijk tot een dosis realiteitszin.

Toch probeer ik net zo min blind te zijn voor de goede bedoelingen van het nieuwe plan als voor de schaarse overgebleven groene ruimten in de rand. Toch ging ik, om op de hoogte te geraken van die goede bedoelingen, het trapje van de informatie op, folder in de bibliotheek, brochure op aanvraag, ontwerp ter inzage. En om mijn vreugde te uiten om die goede bedoelingen, versierde ik een geheimzinnige maar

positieve passage met krullen en uitroepstekens: "Conform het principe van de gedeconcentreerde bundeling kan een verdere groei van linten en een toename van de verspreide bebouwing niet aanvaard worden." Als dat geen ferme uitspraak is, zo ferm dat ze blijkbaar slechts een uitleg van een tiental regels behoeft. Ze beschrijven het evidente nut van het stopzetten van lintlange en verspreide bebouwing, maar dicteren geen concrete maatregelen. Die moeten hoogstwaarschijnlijk nog ontworpen worden, en goedgekeurd, enzovoort, tot ze na dat alles kunnen worden toegepast. Dat het dan nog meer te laat zal zijn dan het nu al te laat is, vergiftigt mijn blik op de rand met een overdosis ontgoocheling.

Brigitte Raskin

Vrienden van Vlaanderen/Friends of Flanders

Met gastvrijheid goodwill kweken

De voorbije jaren werden er heel wat initiatieven genomen om het Vlaamse karakter van de rand rond Brussel te beklemtonen. "Vrienden van Vlaanderen - Friends of Flanders" is er daar één van.

De vereniging wil banden smeden tussen Vlaanderen en de internationale gemeenschap.

Guido Naets, jarenlang Europa-correspondent bij de BRTN en later informatiedirecteur bij het Europees Parlement, kent als eminent bewoner van de rand als geen ander de gevoeligheden in de regio, zowel bij de lokale bevolking als bij de inwijkelingen. Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat hij samen met Anita Vanhamme en Heather Allen behoort tot de oprichters van de nu één jaar oude vzw *Vrienden van Vlaanderen - Friends of Flanders*, waarvan hij thans ook voorzitter is. De officiële benaming is tweetalig, tot wrevel zo niet ergernis van een enkeling. Die tweetalige benaming was volgens Anita Vanhamme echter broodnodig. Ze symboliseert de onwrikbare fierheid Vlaams te zijn maar ook de uitgestoken hand naar de "gasten", de nieuwkomers in de Vlaamse rand rond Brussel. Bij de Brussels Welcome Fair waarin ze vroeger actief was, zag ze al dat informatie over Vlaanderen niet makkelijk door-

stroomt naar de vele duizenden buitenlanders die zich hier voor korte of lange tijd komen vestigen. "Er schort wat aan de communicatie tussen Vlaanderen en de buitenlanders en daar wilden Heather en ik iets aan doen."

Contacten

De statuten van de vzw zijn duidelijk: "Vrienden van Vlaanderen 2002 - Friends of Flanders 2002 is een privé initiatief ter bevordering van de communicatie tussen de internationale gemeenschap en Vlaanderen. Het geheel kadert in een bredere onthaalstrategie naar de toekomst toe. Het opzet bestaat erin de cultuur, taal en economie meer bekendheid en draagkracht te geven binnen de wijde internationale kring die aanwezig is in Vlaanderen." Door zowel op cultureel, maatschappelijk als economisch vlak activiteiten te lanceren, hoopt de vzw de band tussen de gemeenschappen aan te halen. "Met hopelijk langdurige vriendschappen als gevolg", zegt Anita Vanhamme, wanneer ze de activiteitenkalender van het afgelopen werkingsjaar overloopt. Er waren ondermeer concerten in het kader van het Festival van Vlaanderen, een happening met scholen bij de opening van het Festival en de onvergetelijke namiddag die buitenlandse jongeren genoten in een Gents theater waar voor simultaanvertaling was gezorgd.

"Culturele activiteiten nemen een centrale plaats in," licht Vanhamme haar aanpak toe. "We gaan ervan uit dat cultuur een taal- en nationaliteiten overschrijdend medium is. Blijkbaar staan we niet alleen met die opvatting. Waarom

zouden artiesten en gezelschappen anders tot culturele ambassadeurs van Vlaanderen worden uitgeroepen?"

Activiteiten worden stevast afgerond met een ontvangst voor buitenlanders en Vlaamse prominenten; een doeltreffende én aangename manier om Vlaanderen bij de inwijkelingen bekender te maken. "Het wezenlijke doel van onze vzw is precies de integratie bevorderen. Dat hoeft niet alleen met grootse manifestaties te

gebeuren. Als Vlamingen in de Rand de nieuwkomers persoonlijk opvangen en hen bij een kopje koffie welkom heten, sla je evengoed bruggen.

"Er schort wat aan de communicatie tussen Vlaanderen en de buitenlanders"

De spreekwoordelijke gastvrijheid van de Vlamingen mag geen holle slogan zijn. Een positief imago van Vlaanderen is ook voor het economische leven gunstig en kan de bekendheid van bedrijven in het buitenland vergroten. En blijkt uit getuigenissen niet dat vreemdelingen die hier gastvrij onthaald werden, bij de terugkeer naar hun thuisbasis de beste ambassadeurs van Vlaanderen zijn?"

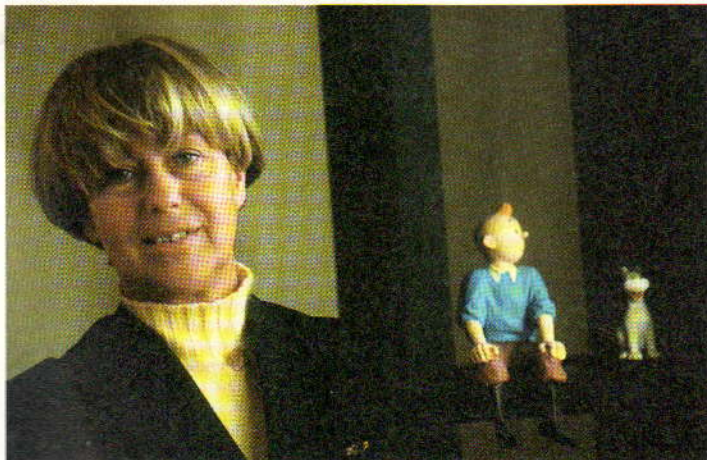
Johan Cuppens

Friends of Flanders

A promotional group known as Friends of Flanders 2002 was set up last year by Guido Naets, Heather Allen and Anita Vanhamme. The purpose of this private initiative is to give greater publicity to the Flemish culture, language and economy among international 'guests' in Flanders. This isn't done solely by staging events on a large scale. "If Flemings choose to welcome the newcomers over a cup of coffee, that's a bridge just the same. The renowned Flemish hospitality must not be a mere slogan", says Vanhamme. Activities are invariably wound up with a reception for foreigners and Flemish VIPs alike. The association is also promoting a series of welcome leaflets which will greet the newcomers in their own language and which familiarize them with Belgium's institutional labyrinth.

FOTO: RITA DANEELS

Anita Vanhamme

RESTAURANDT

't Stoveke, waar zeevis thuis is

20

Kok Jan Hostens (50) komt uit de computerwereld en heeft nooit een keukenopleiding genoten, maar hij kookt al sinds zijn veertiende. Gouden handdruk, hobby en de potpourri van het leven plaatsten hem voor 't Stoveke, zijn erfstuk.

Op zoek naar een rustiek aandoend restaurant, hielden we in een gids halt bij een zeer eenvoudige advertentie voor 't Stoveke. We reserveerden, wat achteraf beschouwd een noodzaak blijkt, met de 96 grote confectiezaken in de buurt en de absolute beperking tot 35 couverts, en werden wat onzeker toen we voor de nogal vlakke en helder geschilderde gevel van een rijhuis stonden.

Als verstokte niet-rokers kozen we, om niet achter een muurtje te moeten zitten, toch een rokerstafel. De afgewassen pasteltinten van wanden, muurlampjes en overgordijnen, een ziekte van de jongste jaren in de horeca, lijken nogal banaal, maar passen bij de wat stijve, maar voorts zeer correcte aanpak van de *maitresse de salle*, mevrouw Hostens, en haar ranke hulpje.

Men zoekt tevergeefs naar een menu of prijslijst aan de voorgevel, want

die verrassing krijgt men pas te zien aan de champagnekleurig gedekte tafels. "Al dertien jaar zijn we hier bedrijvig en we hebben ons menu nog nooit aan de gevel geafficheerd", zegt de chef. "Trouwens, we werken met verse zeeproducten en dus zouden we onze kaart voortdurend moeten wijzigen. Deze week bijvoorbeeld, was er storm op zee en dus kunnen we geen verse Sint-Jacobsschelpen in onze gerechten verwerken. Het marktaanbod van de dag is van belang, want vis wordt bij ons ten laatste de tweede dag na ontvangst geconsumeerd. We slaan ook geen grote hoeveelheden in, wat onze spijskaart tot flexibiliteit dwingt."

Dat geldt zowel voor het Menu *gourmand* (1720 BF) als het middagmenu *Ons marktaanbod* (1190 BF). De kaart was volledig gesteld in de taal van Vondel. Een pluspunt.

Garnaalkroketjes van 't Stoveke, opgeflurd met een lichte kruidensaus (560 BF) kunnen absoluut wedijveren met de beste garnaalkroketten van de Vlaamse hoofdstad. Onze *Chateaubriand* van kabeljauw met truffelpersillade (790 BF) was een verrukking en hemels zacht. In de zeeduivel, gevuld met oesters in papillotte (980 BF) proeft men de versheid. De groenten op de schotels zijn meer dan decoratie en gelukkig rijkelijker aanwezig dan gebruikelijk is in de

nouvelle cuisine. Toch mogen er nog wat meer groenten bij, vergezeld van tijdrovende, maar vers bereide sauzen.

De wijnkaart etaleert een verrukkelijk aanbod van zowel soorten als prijzen als halve flessen. Zeer gevarieerd dus, net als het publiek. Op weekdagen zijn 's middags 95% en 's avonds 70% van de tafels voor zakenlunches gereserveerd; op vrijdag en zaterdag is het publiek gemengd.

Ons verdict: een zeedier dat in een pan op 't Stoveke belandt, mag zichzelf de zevende hemel in prijzen, want het heeft het gelukkig gastronomisch einddoel bereikt. Het BTW-bonnetje werd spontaan bezorgd.

FD

't Stoveke, Jetsestraat 52,
1853 Strombeek-Bever,
tel 02 267 67 25.

Gesloten op zon-, maan- en feestdagen en in de kerstperiode.

De keuken is open van 12 tot 14 uur en van 19 tot 21 uur.

's Zomers kan er in de tuin gegeten worden en tweemaal per jaar (van 15 juli tot 15 augustus en van 15 november tot kerst) loopt een speciaal gastronomisch avondaanbod. Reken ongeveer 5000 BF voor twee couverts.

Kansloos met Kempo

We stonden er op een dag naar te kijken in een sportcentrum te Schepdaal en vroegen ons af wat die vrouwen, mannen en kinderen in slankmakende zwarte gevechtsskimono's eigenlijk uitvoerden. Want het gebeuren was intens, sierlijk, treffend, werwend en tegelijk hoekig, gracieus en mooi om naar te kijken.

“Dit is Kempo, de oudste Chinese verdedigingssport en al 7.000 jaar beproefd”, legt zevende dan of zwarte gordel Daniël Hayen ons uit. Hayen is voorzitter en stichter van de Belgische Kempofederatie.

Kempo houdt heel wat meer in dan alleen maar pure zelfverdediging. Karaktervorming komt er zeker en vast bij kijken. Als vechtkunst en ver-

dedigingssport maakt het ook gebruik van rechtlijnige en cirkelvormige bewegingen, waarbij kracht op de juiste plaats en met tussenpozen wordt aangewend. Kempo ontleent zijn sierlijkheid aan de manier waarop de bewegingen in elkaar overvloeien. Een Kempoka zal nooit spontaan aanvallen, maar de tegenstander deskundig afweren. Pas dan komt de tegenaanval met vinger-, vuist-, elleboog-, knie-, voet- en een keur van druktechnieken. “Dat gebeurt in een vlotte werveling van 22 stoten in 4 seconden...”, legt de meester uit, “terwijl een agressor gemiddeld 3 seconden nodig heeft om één enkele Kempo-slag te analyseren.”

Kempo is efficiënt, biedt een adembenemend schouwspel, geeft sportieve voldoening én de onovertroffen smaak van de volmaakte afwerking.

Johan Reygaerts

Inlichtingen: Belgische Kempofederatie, Daniël Hayen, Sikkelsestraat 9 te 1703 Schepdaal, tel. 02 569 69 93

21

Begeestering doet raderen draaien

“Monumenten hebben een sociaal doel”, luidt de kordate stelling van Myriam Winderickx-Joos, de stuwende kracht achter de Herisemmolen in Alsemberg. Acht jaar geleden was de molen nog een ruïne. Nu is dit educatief centrum voor papier, karton en aandrijftechnieken een levend museum.

In het glooiende landschap tussen Zenne en Zoniën ligt de bakermat van de ambachtelijke papierindustrie. In de 16de, 17de eeuw lagen langs de Molenbeek 28 molens, waarvan 15 papiermolens. De Herisemmolen komt al in 1536 ter sprake. De bekende familie Winderickx runde de voorbije tweehonderd jaar de papierfabriek en aanpalende boerderij. Vanaf 1940 - de Winderickx verkozen niet voor de bezetter te werken - lag de papierindustrie echter stil. De gebouwen verkommerden, maar de toestel-

len bleven intact. In 1974 werd de draad weer opgenomen. Om de verkavelingswoede bezuiden

Brussel te bekampen, verkreeg de familie de klassering van de site en het omliggende landschap. Zo bleef een uniek stuk industrieel patrimonium bewaard.

Voor de familie Winderickx gaat de zachte restauratie en voortdurende bescherming van de fabriek echter niet ver genoeg. “We hebben ook een sociale bekommernis. Arbeid is één van de grondvesten van onze maatschappij. Daarom vroegen we bij het ministerie van Tewerkstelling het statuut van invoegbedrijf aan. Laaggeschoolden uit de streek krijgen zo de kans om ingeschakeld te worden in het arbeidsproces. Maar ook gepensioneerde vrijwilligers steken hier een handje toe. Ze wisselen hun technische en praktische kennis én hun levenservaring met de jongeren uit.” Niet alleen water laat de raderen van de Herisemmolen wentelen, ook gedrevenheid.

Scholen en groepen kunnen de Heri-

Myriam Winderickx-Joos

FOTO: RITA DANIELS

semolen bezoeken. Een oude krant geldt als toegangsbewijs. Op een interactieve manier wordt dat oud papier in één dag gerecycleerd tot een aantrekkelijke wenskaart of een mooi vel schrijfpapier.

Eliane Van Den Ende

Herisemmolen, Fabriekstraat 20, Alsemberg, tel 02 381 07 70.

Open van maart tot november elke weekdag behalve woensdag van 10-16 uur en elk eerste en derde weekend van de maand van 10 tot 18 uur.

van huizen en tuinen

FOTO'S: L. EN G. BROECKAERT

Een stukje Engeland in Pajottenland

22

Toen Guido en Linda Broeckaert in 1982 het huis kochten - een boerderijtje uit het begin van deze eeuw, met nog een klein beetje grond, de rest werd allemaal verkaveld - was er helemaal geen tuin. Alleen wat gras en veel onkruid. In de loop der jaren hebben ze het hele terrein voetje voor voetje en steen voor steen - en dat laatste moet u zeer letterlijk nemen want stenen muren zijn prominent aanwezig in deze tuin- in cultuur gebracht. Nu, vijftien jaar later, nadert de tuin zijn voltooiing, voor zover dat natuurlijk mogelijk is. Een tuin is nooit af, er bestaan altijd wel nieuwe plannen om nog iets te veranderen, wat bij te planten... Zo dromen Guido en Linda nog van een soort lovertgang langs een naburig perceel, waarop hoge bomen staan waaronder haast niets wil groeien.

Het terrein is iets groter dan 20 are en loopt heel sterk naar beneden. Dat zou bij een minder intelligente aanleg een groot nadeel kunnen zijn, maar werd hier omgebogen in een voordeel. Vlak achter het huis ligt een groot gazon met aan beide kanten een eerder informele beplanting met enkele bomen en struiken, en veel bodembedekkende planten zoals geraniums. En natuurlijk een aantal oude rozen, de grote liefde en trots van Linda Broeckaert. "Door die grote open ruimte is het aangenaam om naar beneden te wandelen", zegt Linda. "Die helling trekt je als het ware mee de tuin in."

Helemaal onderaan de helling ligt de prachtige groenten-siertuin, geïnspireerd op de beroemde groententuin van de Britse tuincoryfee Rosemary Verey bij Barnsley House. Groenten

In het Pajottenland, dat in de tijd van Breughel één grote tuin moet zijn geweest, maar dat de laatste decennia steeds meer te lijden heeft van de oprukkende grootstad, heeft het echtpaar Broeckaert de voorbije jaren hun verwaarloosde boerderijtuin omgetoverd in een oase van rust. De tuin ligt op nauwelijks enkele kilometers van het centrum van Brussel en in de verte vermoedt men wel de grote ring, maar daarvan is hier niets te merken.

en bloemen staan hier broederlijk of zusterlijk naast elkaar te pronken in kleine perceeltjes die met buxus zijn afgeboord. De tuin zelf wordt in vieren gedeeld door een breed pad in dolomiet, met langs de zijkanen een klassieke 'knopentuin' van buxus en gamander die door elkaar gevlochten zijn. Leifruit, enkele 'Schneewitchen'-rozen op stam, en de heerlijk geurende rozelaar 'Madame Alfred Carrière' zorgen voor een verticaal accent. Wie er nog zou aan twijfelen dat een groententuin naast nuttig ook echt mooi kan zijn, moet hier maar eens komen kijken.

Om de vele tuinhuisjes die overal op

de omringende percelen staan enigszins aan het zicht te onttrekken, bouwt Guido muren met afbraakstenen die hij overal opraaft. Van elk land waar ze komen, brengen ze een typische steen mee, die dan in zo'n muur wordt verwerkt.

Stilaan ontstaan op die manier aparte, helemaal ommuurde tuintjes, vol verrassingen en verrukkingen. Zoals het bankje voor de ingang van de groententuin waarop men zalig kan genieten van die groententuin, maar tegelijk via een rond gat in de taxushaag ook een zicht heeft op de lange lenceboder met voorjaarsbollen; of de kleine bloementuin met alleen maar geurende kruiden die men niet direct kan zien, maar des te beter kan ruiken; de schaduwborder met een hele collectie helleborus; de vijvertuin die nu misschien nog wat bloot ligt, maar die voor een verrassend effect zal zorgen eens de taxushagen die errond staan, voldoende hoog zijn gegroeid; een gele tuin, de recentste passie van Guido, met alleen maar gele bloemen, en natuurlijk de rozentuin met vooral oude rozensoorten en ouderwetse 'Engelse' rozen, de passie van de Broeckaerts.

"Ik heb graag een tuin met een zekere spirit", zegt Linda. "Je moet voelen dat alles met liefde is gemaakt." Dat is hier zeker het geval.

Paul Geerts

De tuin van het echtpaar Broeckaert ligt in de Vlazendaalstraat 67 te Dilbeek en kan bezocht worden in het weekend van 7-8 en 28-29 juni, of op afspraak, tel 02 569 54 25.

Met de tram naar Kongo

Wereldtentoonstellingen bieden de initiatiefnemers een buitenkans om stadswijken te verfraaien en investeerders aan te trekken. Koning Leopold II wendde Expo 1897 aan om Kongo Vrijstaat op economisch vlak te promoten. Het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika organiseert een eeuw later grootse herdenkingsmanifestaties.

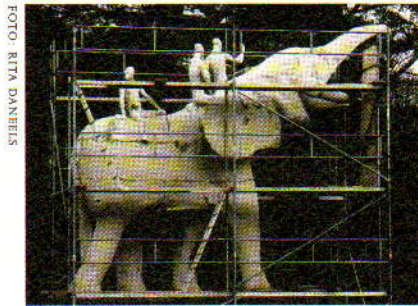
Leopold II gebruikte Expo 1897 om Kongo bij investeerders aan te prijzen.

Al van bij zijn aantreden had de vorst zijn expansionistische plannen bekendgemaakt. Hij ontbood de ervaren ontdekkingsreiziger Stanley en gaf zijn ambities vaste vorm. Met de goed-

keuring van de grote mogendheden verwierf hij in 1885 het uitgestrekte gebied aan de Kongo-stroom. Als grootgrondbezitter stak hij zich zo diep in de

schulden dat hij nieuwe geldvoorraden moest aanboren, zowel bij de Belgische staat als bij particuliere bankiers. Aan de ondernemers werden grote winsten voorgespiegeld. Er zou een nieuwe afzetmarkt ontstaan voor Belgische afgewerkte producten en vanuit het zwarte continent kon de aanvoer van exotische schatten worden georganiseerd.

Nadat eerder twaalf Afrikaanse onderdanen op de Antwerpse wereldtentoonstelling in 1885 tot hoofdattractie waren gebombardeerd, liet Leopold II voor de editie van 1897 rond het park van Tervuren complete Kongolese dorpen nabouwen. 267 zwarten kwamen

De tand des tijds...

voor de gelegenheid naar België over. Van hen werd verwacht dat ze hun normale dagelijkse bezigheden 'demonstreerden'. Weer reageerden ontelbare kijklustigen enthousiast. Ondertussen werden aan de Schelde-oevers duizenden kilo's olifantentanden verhandeld en ook de rubberprijs steeg met de dag. In de Britse pers lekte echter uit dat niet langer de vrijhandel de koloniale betrekkingen bepaalde, maar dat de plaatselijke bevolking aan dwangarbeid werd onderworpen. Wie niet gehoorzaamde, riskeerde lijfstraffen.

Grootschalig

Maandenlang domineerde de Kongo-kwestie de Belgische politieke scène. Leopold II stelde zijn kolonie op Expo 1897 echter voor als de kip met de

gouden eieren. Die wereldtentoonstelling had een grote weerklank. Naast de economische aspecten besteedde Expo 1897 aandacht aan etnografische blikvangers. Maskers, magische rituele beelden, scepters en opgezette dieren lokten de nieuwsgierige massa. In het voor de gelegenheid opgerichte Koloniënpaleis kon het grootste deel van de verzameling ook naderhand worden bewonderd. Er werd zelfs een comfortabele verbindingslaan met Brussel aangelegd.

Al zijn inspanningen ten spijt kon de vorst zijn koloniale beleid onmogelijk volhouden. Elf jaar na de Tervuurse wereldtentoonstelling ontnamen Kamer en Senaat hem zijn Afrikaanse territorium en stemden voor de aanhechting van Kongo bij België. Maar de kiemen voor het in Afrika gespecialiseerde museum waren gelegd. Het Parijse Petit palais van architect Girault stond model. Nu is het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika een befaamd studiecentrum voor geologen, linguïsten, biologen en antropologen. 'Met de tram naar Kongo. Tervuren en Expo 1897' zal de komende twee jaar weerklank krijgen met publicaties, colloquia en tentoonstellingen.

Ludo Dosogne

Mit der Straßenbahn in den Kongo...

Noch vor einem Jahrhundert gehörte der Freistaat Kongo dem persönlichen Besitz von König Leopold II. an. Um Geld für die wirtschaftliche Ausbeutung seines Besitzes aufzutreiben, veranstaltete Leopold II. eine Weltausstellung; zu diesem Zweck ließ er rund um den Park in Tervuren komplette Kongo-Dörfer nachbauen. In den zahllosen Pavillons des über 60 ha großen Areals wurde Künstlerisches und Industrielles ausgestellt. Die neugierigen Menschenmassen konnten aber auch ethnologische Blickfänger wie Masken, Ritualdarstellungen, Ritualgegenstände und ausgestopfte Tiere bewundern. Die Kolonie war ein Wirtschaftsmotor. Import und Export blühten, an den Ufern der Schelde wurden die Stoßzähne von Elefanten entladen. In der britische Presse warf man den Kolonialisten jedoch vor, daß man die Ureinwohner im Kongo der Zwangsarbeit unterwarf. Monatelang dominierte daraufhin die Kongofrage die belgische Politik, bis Kammer und Senat für die Anbindung des Kongos an Belgien stimmten. Der koloniale Traum Leopold II. war ausgeträumt. Ein Jahrhundert später organisiert nun das Koninklijk Museum voor Midden-Afrika Erinnerungsfeierlichkeiten und Veranstaltungen.

G A S T E N B O E K

Wonen in Kraainem

Ik ben een Europese ambtenaar van Ierse nationaliteit die samen met mijn Vlaamse echtgenoot en onze elfjarige zoon Brandaan al tien jaar in Kraainem woont.

Deze gemeente is welgelegen, groen en meestal rustig, behalve als de vliegtuigen met bestemming Zaventem boven ons hoofd neerdalen en de wind uit noordoostelijke richting waait. Dat gebeurt gemiddeld 10% van de tijd.

Ik mis mijn familie en vrienden in Ierland en vooral de zeelucht en het zicht op de bergen rond mijn geboortestad Dublin. Maar de bomen en de bloemen van Kraainem brengen troost. Bovendien komt, in deze rustige omgeving, de onverdraaglijke agressiviteit van de Brusselse automobilisten minder aan de oppervlakte.

Ik was snel over mijn oorspronkelijke gevoelens van eenzaamheid heen door de vriendelijke aanpak van onze burens. Op een zonnige dag, toen mijn man probeerde

met oudtijds methodes orde te brengen in onze wilde tuin, kwam de Vlaamse buurman van de rechterkant met zijn Luxemburgse vrouw langs om ons de laatste technologische tuinsnufjes in bruikleen te geven. Een uur later riep de buurman van de linkerkant, ook een Vlaming, maar met een Franstalige vrouw, ons met een knipoog toe dat we genoeg gewerkt hadden en beter bij hem in de zon een glaasje wijn konden drinken. Inderdaad een vriendelijke sfeer!

Een minder leuke ervaring had ik vijf jaar later toen we naar een straat verderop verhuisden en de nieuwe burens bij het eerste contact protesteerden tegen de bouw van onze veranda. Ze dienden ook klacht in omdat onze wagen op 'hun' parkeerplaats stond, dat wil zeggen op straat, voor hun huis.

Ook vind ik de taalstrijd erg vermoeiend. Voor de dienstverlening van de postbode, de huisarts, de dierenarts... heb ik alleen maar lof, maar in sommi-

ge winkels, zelfs Vlaamse, willen de uitbaters met mij geen Nederlands spreken omdat ze plots beseffen dat ik een vreemdeling ben ("Hoe durf ik Nederlands te spreken!"). Mijn Oostvlaamse slager en de Brusselse warme bakker spreken daarentegen wel Nederlands met me.

Onze burens en vrienden zijn veelal van gemengde oorsprong, zoals wij. In Kraainem vind je die mengeling vaak en volgens mij bevordert die de

tolerantie en het vreedzame samenwonen.

Brandaan heeft een oplossing voor de taalproblemen. Nu mogen alle EU-burgers niet alleen hun stem uitbrengen bij de gemeenteraadsverkiezingen, maar ze kunnen zich ook kandidaat stellen. Dus moet ik mij volgens hem bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen tot burgemeester laten verkiezen. "Dan zullen alle problemen opgelost zijn", zegt hij.

Look out, mister Maricq! Ierland wint niet alleen het Eurovisie Songfestival!

Una O'Dwyer

24

Una O'Dwyer

Living in Kraainem

I am a European official with Irish nationality, and for ten years now I have been living together with my Flemish husband and our eleven

year-old son Brandaan, in Kraainem. This community is well-situated, green and generally peaceful, except when aeroplanes heading for Zaventem descend over our heads and the wind is blowing from the north-east.

I miss my family and friends in Ireland, and above all the sea air and the view of the hills around my home town, Dublin. But the trees and flowers of Kraainem are a consolation.

Furthermore, in this restful environment one encounters less of the intolerable aggressiveness typical of Brussels drivers. I find the whole language conflict very tiresome. Our son is trilingual, but his Flemish friends take to their heels as soon as his French-speaking comrades drop by. Most of our neighbours and friends are like us, of mixed origin. In Kraainem, you often find this mixture, and I think it helps promote tolerance and living together peacefully.

Brandaan has a solution for these problems. All EU citizens now can not only vote in the town council elections, but also become candidates. Thus, according to him, I should allow myself to be elected mayor in the next elections. "Then all of the problems will be solved", he says.

So watch out, Mr. Maricq! Ireland doesn't only win the Eurovision Song Contest!